

Kaj pravijo duhovni gospodje okraja Trbovlje o pravnem položaju verskih skupnosti

Pred desetimi dnevi, 22. maja, se je vršila v Ljudski skupščini FLRJ razprava o predlogu zakona o pravnem položaju verskih skupnosti. Iz obrazložitve, ki jo je podal v skupščini ljudskim poslanecem v imenu Zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič, povzamemo sledeče:

Rankovič je najprej orisal v kratkih potezah zgodovino odnosov med katoliško cerkvijo in državo pri nas ter v ostalih državah in poudaril, da je ločitev cerkve od države sprejeta večina evropskih in izvenevropskih držav. Po osvoboditvi so bili odnosi med cerkvijo in državo pri nas postavljeni na povsem drugo podlago. V prepričanju, da sta svoboda vesti in veroizpovedi stvar vsakega posameznika, je naše vodstvo že med revolucijo izvajalo načelo enakopravnosti vseh državljanov, ne glede na versko prepričanje. Nato je tov. Rankovič navedel zločine nekaterih predstavnikov katoliške cerkve v času NOV, ki so, namesto da bi pridigali bratstvo in enotnost med državljani različnih ver in narodnosti, raznemali versko in nacionalno mržnjo.

Naš družbeni red jamči svobodo in enakost vseh veroizpovedi

«Toda ne glede na sovražno dejavnost duhovščine nekaterih verskih skupnosti med ljudsko revolucijo,» je nadaljeval tovariš Rankovič, »je državno vodstvo v želji, da bi se odnosi osnovali na podlagi, ki ustreza načelu svobode vesti in veroizpovedi, takoj po osvoboditvi vzpostavilo odnose z vsemi verskimi skupnostmi, ki so to želele.»

Tov. Rankovič je poudaril, da je že ustava zagotovila državljanski svobodo vesti in veroizpovedi. Ustava pa tudi določa, da je cerkev ločena od države in da je prepovedana zloraba cerkve in vere v politične namene. Govornik je našel dosedanje pravne predpise, ki so doslej urejali odnose med cerkvami in državo.

Ključ pri zadetvanju državnega vodstva za normalizacijo odnosov z verskimi skupnostmi so v prvem času po osvoboditvi povzročili njihovi predstavniki zlasti težave. Toda medtem ko so vodstva ostalih cerkva spoznala, da so mogoči povsem normalni odnosi z državo, je vodstvo katoliške cerkve še nadalje ostalo na ovražnih pozicijah, predvsem iz političnih razlogov.

Vatikan na sovražnih pozicijah

Govorec o vlogi Vatikana je tov. Rankovič poudaril, da se Vatikan brezobzirno vmešava v notranje zadeve naše države. V tej izključno politični težnji organizira gonjo po vsem svetu, napada z vsemi močmi naš družbeni red in prav zaradi tega ne dopušta, da bi se odnosi katoliške cerkve z našo državo urejali pri nas, temveč jih stalno izpodkopa in razvema mržnjo proti naši državi preko vrhov cerkvene hierarhije. V tej protijugoslovanski politiki gre Vatikan tako daleč, da katoliškemu episkopatu ne pušča v upravljanju niti tistih pravic, ki so mu po kanoaskem pravu dovoljene. Nato je tov. Rankovič prečital službeni dokument iz vaticanskega sekretariata, ki prepoveduje jugoslovanskim škofom reševati vprašanje medsebojnih odnosov z državo.

Ukaz Vatikana jugoslovanskim škofom

«Vem, da so v svetu, pa moram tudi pri nas dobronamerni in iskreni ljudje, ki so pogosto ne brez razloga pripravljene, da strpajo vse politične govore v et, koš in da jih že vnaprej zavrejo kot nekaj, kar je zamišljeno pretrgano in zaokroženo, da bi se dosegel nekakšen političen in predvsem propagandni učinek. Prav zato bom zelo zadovoljen, če se mi posreči prepričati take ljudi o pravilnosti tega, kar sem doslej trdil. Mislim, da bom uspel, ako navedem služben, originalni dokument, ki po svoji vsebini, pomeni in času, v katerem je bil pisan, bolj kakor vse najbolj zgovorno govori o tem, kakšen je smoter vaticanske politike proti naši državi. Ta lista se glasi:

»Državni sekretariat Njegove svetosti, Vatikansko mesto, 16. II. 1953. leta. Št. 930-53. — Presvetli in mnogo spoštovani gospod! Iz listov in radijskih vesti, bodisi jugoslovanskih, bodisi iz drugih držav, se je tukaj zvedelo, da je Tito, vrhovni upravitelj jugoslovanske republike, sklopal nekakšne katoliške škofo, ki si jim bil Ti kot voditelj škofovske konference na čelu, da bi med katoliško cerkvijo in to državo prišlo do sporazuma ali »modus vivendi«. Prav tako je razvidno iz javnih vesti, da je bil po teh razgovorih ustanovljen »mešan-odbor z namenom, da prouči sporne zadeve. Čeprav je jasno, da zanesljivo poznaš zakone in določbe kanonskega prava, ki se ličejo zadeve, se vendar zdi potrebno spomniti na nekatere zadeve, na katere je treba najbolj paziti. Skušaj to sporočiti tudi Tvojim škofovskim kolegom po

Tej duhovščini pa nasprotujejo mnogi škofje, ki so lani s posebno deklaracijo prepovedali duhovniška združenja. To je zloraba položaja cerkvenih predstavnikov za preganjanje duhovnikov, ki delajo v teh združenjih. Dokaz temu je tudi stališče nekaterih duhovnikov, ki so se v svojih izjavah tudi zavzeli za privilegiran položaj rimo-katoliške cerkve. Seveda pa niso zavzeli takega položaja vsi duhovniki. Nekateri med njimi, kar je priznati, so našli polno tuzemstvo in priznanje, ki so ga dali ljudski oblasti za njeno prizadevanje pri ureditvi odnosov tudi s katoliško cerkvijo, vkljub negativnemu stališču njenih vrhov. Da slišimo tudi mišljenje gospodov našega okraja, smo se po naših dopisnikih obrnili na nekatere gospode upravitelje našega okraja v naslednjih vprašanjih:

1. Kako novi zakon o pravnem položaju verskih skupnosti po vašem mnenju zagotavlja svobodo vesti in veroizpovedi?
2. Ali je drugi osnutek zakona o verski skupnosti boljši od

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

3. Cital sem oba osnutka in se mi zdi, da je drugi osnutek mnogo boljši od prvega, ker je popolnejši in konkretniji. Pomembne izpopolnitve so predvsem v enakem jamstvu za veroizpovedi in neverujoče, v bolj dolocenih zajednostih verskemu tisku itd. Drugo: osnutek je popolnejši predvsem zato, ker je državno vodstvo upoštevalo več pripomb, ki so jih dale verske skupnosti, čeprav vodstvo katoliške cerkve v tem ni sodelovalo.
3. Nerešeni problemi še obstajajo. Toda vse je mogoče rešiti z dobro voljo na obeh straneh. Cerkev se mora zavdati, da želimo sporazuma s socialistično

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

3. Cital sem oba osnutka in se mi zdi, da je drugi osnutek mnogo boljši od prvega, ker je popolnejši in konkretniji. Pomembne izpopolnitve so predvsem v enakem jamstvu za veroizpovedi in neverujoče, v bolj dolocenih zajednostih verskemu tisku itd. Drugo: osnutek je popolnejši predvsem zato, ker je državno vodstvo upoštevalo več pripomb, ki so jih dale verske skupnosti, čeprav vodstvo katoliške cerkve v tem ni sodelovalo.
3. Nerešeni problemi še obstajajo. Toda vse je mogoče rešiti z dobro voljo na obeh straneh. Cerkev se mora zavdati, da želimo sporazuma s socialistično

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

nas, da se je stvar premaknila z mrtve točke. Če bo dobra volja na obeh straneh, se bo dalo še marsikaj urediti.
2. Zdi se mi, da drugi osnutek ni bistveno drugačen od prvega, vendar je prvega dopolnil in je vsekakor boljši od prvega, ker so bili sprejeti predlogi, stavljeni z najrazličnejših strani.
3. Razumljivo je, da bi želeli še več, vendar je veliko že to, da zakon kaže veliko dobre volje in nas iskreno veseli, da je tako. Nerešeni problemi seveda še obstoje, mnenja smo pa, da jih je možno rešiti, če je volja na obeh straneh. Škofje imajo seveda tudi svoje težave. Bolj tolerantno naj bi oblasti n. pr. obravnavale vprašanje zvo-njenja.
4. Sigurno bi v tem, priznam, po navodilih svojega ordinarija šli z narodom in zastopali njegove težnje. Mislim pa, da Vatikan razen verskih idej tega od nas ne bi zahteval.

Kristijan Cuderman s. r.

— Sole. Veseli smo, da je vsaj nekaj napredka.

4. V političnih zadevah bomo rekli ne. V primerih političnih protinarodnih zadev se bomo tudi duhovniki oklenili narodne države Jugoslavije, ki se bori za vsenarodne cilje.

Ivan Sitar s. r.
Leopold Povše, župni upravitelj v Svibnem

1. Zakon garantira svobodo vesti in veroizpovedi. Sodim, da je glede položaja verskih skupnosti napravljen velik napredek, ki ga vsi dobro misleči priznavamo in pozdravljamo. Že to je veliko, da imamo sploh zakon, ki ureja verska vprašanja. V njem bomo vsekakor našli veliko oporo in zaščito. Pozdravljamo iniciativo države za normalizacijo verskih zadev s katoliško cerkvijo.

2. Drugi osnutek se mi zdi precej boljši od prvega, ker je upošteval pripombe verskih skupnosti. Tudi katoliški duhovniki smo sodelovali pri sestavljanju predlogov in pripomb, čeprav uradno katoliška cerkev ni sodelovala. Pri razpravljanju o osnutku je prišla do izraza vsa demokratičnost in dobra volja naše države.

3. Problemi seveda kljub sprejetemu zakonu še obstoje, so pa rešljivi z medsebojnimi sodelovanjem, kateremu pa mora biti osnova zaupanje in razumevanje. Sicer pa čas zdravi vse rane. Prepričan sem, da se bo prej ali slej pokazala tudi potreba po medsebojnih stikih in razgovorih, kar bo brez dvoma pozitivno vplivalo tudi na razlago in eventualno dopolnitev zakona.

4. V pogledu vere, morale in discipline se podrejamo škofom in papežu. Politične direktive, ki bi bile nasprotne našim nacionalnim interesom, bi pa odklonili, ker tudi duhovniki čutimo s svojim narodom.

Leopold Povše s. r.

Anton Lovšin, župnik v Radečah pri Zidanem mostu

1. Zakon garantira svobodo vesti in veroizpovedi, njegovo izvajanje pa bo odvisno od tolmačenja. Dobro pa je vsekakor, da se je stvar premaknila z mrtve točke, kar nas iskreno veseli.

2. Zdi se mi, da je drugi osnutek precej upošteval naše predloge, zato je vsekakor boljši od prvega.

3. Vsi problemi, ki še obstajajo, so rešljivi ob pogojih, da vlada za reševanje pripravljenost in dobra volja na obeh straneh.

Anton Lovšin s. r.

Intervju našega dopisnika z gospodom Zagradišnikom nismo objavili, ker zahteva odgovor gospoda Zagradišnika obširen komentar. Zaradi tega pa se z gospodom Zagradišnikom ne mislimo spuščati v polemiko. Oč. govor gospoda Zagradišnika je brez pridržka istoveten s stališčem najvišjih cerkvenih krogov. Stališče teh krogov pa je naše časopisje že itak dovolj obravnavalo, predvsem pa je o tem dovolj podrobno obrazložil tovariš Rankovič v svojem eks-poziciji v Ljudski skupščini. Zato mislimo, da nadaljnja polemika z gospodom Zagradišnikom konkretno v teh vprašanjih ne bi ničesar pozitivnega prispevala k stvari.

Najboljši odgovor gospodu Francetu Zagradišniku pa so izjave ostalih duhovnikov okraja Trbovlje.

Teden matere in otroka

Po vsem okraju Trbovlje se vršijo od 31. maja do 7. junija prireditve v okviru »Tedna matere in otroka«. O podrobnostih bomo poročali.

veljavni teh cerkvenih zakonov cerkveni poglavarji te države, v kolikor nimajo prejšnje odobritve in potrebna pooblastila apostolske stolice, na noben način ne morejo nekaj objubiti ali kar koli potrditi, niti ustno niti zamisliti niti predloga kakršnega koli sporazuma, za katerega bi šlo. Kar ni v skladu z normami, o katerih smo govorili, je v največji meri škodljivo za dobro cerkve in duš.

Odkrito Ti sporočam, da je ta urad prepričan, da boste Ti in Tvoji kolegi sprejeli ta čvrsta in sveta pravila in da se boste tudi v bodoče po njih ravnali.

Apostolski blagoslov, ki ga Tebi in drugim škofom Jugoslavije milostno podeljuje sveti oče, naj bi zavednim pastirjem cerkve priskljal višjo luč in pomoč ter vsakemu posamezniku podelil duhovno moč.

Tvoji svetlosti najudanejši Dominik Tardini, s. r.

prvega in v čem?
3. Ali so po vašem mnenju še ostali nerešeni problemi in ali jih je mogoče rešiti?

4. Kako bi sprejeli direktive Vatikana, če bi bile v nasprotju z državnimi in narodnimi interesi?
Na vsa ta vprašanja so duhovniki v okraju Trbovlje odgovorili z razumevanjem, nekateri med njimi sicer dokaj pridržano.

Odgovorili so: Peter Golob, župni upravitelj v Zagorju, Franc Zagradišnik, župni upravitelj v Trbovljah, Kristijan Cuderman, župni upravitelj v Izlakah, Ivan Sitar, župni upravitelj v Čemšeniku, Leopold Povše, župni upravitelj v Svibnem, Anton Lovšin, župnik v Radečah pri Zidanem mostu.

Peter Golob, župni upravitelj v Zagorju

1. Novi zakon je povsem v redu in po mojem garantira svobodo vesti in veroizpovedi. S tem zakonom, ki predstavlja pomembno izpopolnitev dosedanjega ustavnega položaja verskih skupnosti, je napravljen velik korak naprej. Konkretno izvajanje zakona in njegova efek-

državo v vseh vprašanjih, ker je to v našem skupnem interesu. Ob tej priliki se mi vsiljuje še par konkretnosti; naj jih navedem:

- a) Problem zvoznjenja bi zelo potreboval enotne rešitve,
- b) Prostovoljni darovi v puščico naj bi se ne obdavčevali, pač pa dohodki od zajamčenih cerkvenih uslug,
- c) Župnijske nadarbine naj bi bile obdavčene po istem kriteriju kot ostala kmečka gospodarstva.

4. Sveta stolica nam lahko daje samo direktive, ki se tičejo vere in verskih obredov. V kolikor bi pa dala politične direktive, ki bi bile nasprotne narodnim težnjam in politiki države, potem je jasno, da bi te direktive odklonili in našli skupno platformo za sodelovanje v reševanju interesov, ki so tudi naši interesi. Pridružili bi se ostalim političnim množicam.

Peter Golob, s. r.
Kristijan Cuderman, župni upravitelj v Izlakah

1. Zakon, garant za svobodo iz veroizpovedi. Videli pa bomo šele v praktičnem življenju, kako se bo zakon izvajal. Veseli

Ivan Sitar, župni upravitelj v Čemšeniku

1. Zakon je pomanjkljiv v tem smislu, ker ne jamči splošne vzgoje v krščanskem duhu. V ostalem pa mislim, da je napravljen napredek, veseli smo brez dvoma, da se je stvar premaknila z mrtve točke.

2. Verski tisk — napredek — zdi se mi, da premalo tolerantno postopajo pri obiskih verskih obredov v JLA. Boljša je tudi odločba o verskem pouku.

3. Vzgoja v katoliškem smislu

Pri junij — ljudski proznik mestne občine Trbovlje

Na sedmi seji ljudskega odbora mestne občine v Trbovljah je bilo sklenjeno, da se razglasi 1. junij za ljudski proznik mestne občine Trbovlje, ker je bil na ta dan leta 1925 spopad orjunašev z zavednim sinovi proletariata, in ker so tudi leta 1941 na ta dan odšli v ilegalo najzavednejši borci za delavske pravice ter ustanovili prvo partizansko edinico, ki je bila osnova za nadaljnji množični odpor trboveljskega prebivalstva.

V počastitev praznika je bil v ponedeljek, dne 1. junija ob 17.30 koncert, ob 19 pa slavnostno zborovanje, oboje pred spomenikom padlih borcev v Trbovljah

SVI NAROČNIKI »ZASAVSKEGA VESTNIKA« bodo od 1. julija zavarovani

V ZADNJIH DNEH

po sneti

Washington. — Senator Taft, prvak republikanske stranke, je pred nekaj dnevi v svoji izjavi menil, naj bi ZDA obišle OZN pri pogajanjih na Koreji in pričele s pogajanjih na lastno pest. Predsednik Eisenhower pa je na tiskovni konferenci izjavil, da se ne strinja s takim zunanjepolitičnim pogledom senatorja Tafta. Izjavil je tudi, da ne želi sicer zaostri svojih odnosov do senatorja Tafta, obsoja pa vsako izolacionistično težnjo in da nimajo Taftovi pogledi ničesar skupnega s politiko ameriške vlade.

London. — Britanska vlada bo ustanovila posebno vzhodnoafriško področje, ki bo podrejeno vojnemu ministrstvu. General Georg Erskine, ki bo od potoval v Kenijo, bo smel uporabiti vse vojaške ukrepe, s katerimi bo lahko znova uvedel zakon in red v deželi. Takoj po objavi tega ukaza po so pripadniki Mau mau poškodovali štiri mostove in vrgli v zrak 12 ovir, ki so jih na cestah postavile varnostne sile.

Pariz. — Po izjavi Mendès-France, da sprejme mandat za sestavo nove vlade, se je generalni sekretar francoske socialistične stranke spozumel s zalo važnih točk programa: o gospodarski politiki in o francoski politiki v Severni Afriki in Indokini. Mendès-France predlaga za Severno Afriko obsežne reforme, medtem ko se v pogledu Indokine zavzema za razgovore, ki naj bi pripeljali do konca vojne. Stališče ostalih strank je glede novega ministrskega predsednika in njegovega programa razdvojeno.

Rim. — Vodja ameriške senatne komisije, ki je morala raziskati koristnost gospodarske pomoči Italiji je priporočil senatu, naj takoj ustavi vsako obliko gospodarske pomoči Italiji, češ da ni nič en cent od 3,5 milijard dolarjev pomoči, dane Italiji, ne bo uspel ustvariti trajnega izboljšanja položaja. V dokaz je navedel brezposelnost, ki je še vedno tako, kot je bila, produktivnost, ki se je le neznatno povečala in pasivnost proizvodnje, ki je v rokah države.

Berlin. — Novoimenovani sovjetski visoki komisar v Nemčiji Semjonov bo predložil zahodnim velesilam ustanovitev sveta visokih komisarjev štirih velesil. Menijo, da bo nato sovjetska vlada predložila predlog za združitve Nemčije in sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo. Če bi pa zahodne sile zavrnile ta predlog, bo sovjetska vlada sklenila posebno pogodbo z vzhodnonemško vlado.

Seul. — Zastopnik južnokorejske vlade je izjavil, da se bo južnokorejska vojska s silo uprla izkrcanju čet držav, ki so predvidene za nadzorovanje repatriacije vojnih ujetnikov. Boji pa se na Koreji ob obojestranskih velikih žrtvah s arditostjo nadaljujejo. Britanske čete so odbile vse napade na svoje položaje.

New York. — Sovjetska vlada je nenadoma pozvala Andreja Višinskega, da se nemudoma odpravi v Moskvo. V krogih Združenih narodov se veliko razpravlja o tem, čemu je sovjetska vlada tako nenadoma poklicala Višinskega v Moskvo in ne verjamejo pojasnilu sovjetske delegacije pri OZN, češ da odhaja Višinski v Moskvo zaradi privatnih zadev.

T. B.

Dosedanje delo in bodoče naloge Okrajne združne zveze v Trbovljah pri pospeševanju kmetijstva

(Nadaljevanje)

Tudi z iskanjem, priznavanjem in odbiranjem žitnih semen ter sortnimi poskusi bo seveda mnogo dela, ki pa je nujno za dosego boljših žitnih pridelkov. Prav tako nujno je, da čim prej spet uvedemo splošno čiščenje semenskih žit, kar je tudi naloga kmetijskega združenstva. V najbližjih letih, kjer ozimna žita rada propadejo, bo treba uvesti pridelovanje semenskega ovsa in jarih žit. Za te visoko ležeče kraje je OZZ letos priskrbel KZ pšenice sorte Regent, ki jo je mogoče sejati jeseni ali pa spomladi.

c) Naš okraj, zlasti njegovi hribovski predeli, ki še niso okuženi po fiziolarju, ima vse možnosti za razmnoževanje semenskega visokega fižola, kar je že bilo včasih v nekaterih tukajšnjih okoliših v navadi. Letos so kot prve v okraju sklenile KZ Mlinše in Izlake pogodbe za pridelovanje skoraj enega vagona semenskega fižola sorte Cipro in Kokos, v prihodnje bi pa bilo treba v krajih, kjer se fiziolar pojavlja, pridelovati se me zlasti ranli plemeniti vrtni fiziolovih sort, ki jih v dolinah zaradi fiziolarja ni mogoče pridelati za seme. S tem bi naši kmetje v hribovskih delih in vsem gojiteljem fižola za stroje.

d) tudi pridelovanja semena krmskih rastlin (detelj, travitd.) ter zeljnic bo treba v prihodnje posvetiti v našem okraju večjo pazljivost, ker so razmere za pridelovanje teh semen ugodne.

IV. Odbor za gozdarstvo je bil pri OZZ ustanovljen v glavnem zato, da bi varoval koristi kmetijskega združenstva pri oblastvenih gozdarskih organih in da bi kolikor toliko vsklajeval in nadziral delo lesnih oz. gozdarskih odsekov KZ.

V imenu gozdarskega odbora je zastopnik OZZ sodeloval na konferencah odbora za kmetijstvo in gozdarstvo pri OLO, zlasti glede prilagoditve prepisov za sečnjo in odvajanje gozdne takse za naše razmere. Sklical je tudi konferenco lesnih manipulantov KZ zaradi vskladitve nakupnih cen. Odbor vodi tudi mesečno evidenco o prometu z lesom pri KZ.

Ker bo v bodoče odkupovanje lesa zaradi omejitve sekanja vedno težje, po drugi strani bo pa za obnovo gozdov na razpolago več sredstev kot do sedaj, ki pa jih bo treba smotno izkoristiti, kar bi najlaže storile KZ, bo treba delovanje gozdarskega odbora pri OZZ bolj poživiti.

V. Strojno-tehnični odbor je bil pri OZZ osnovan z namenom, da skrbi za pravilno usmerjanje nakupov novih in izkoriščanja dosedanjih kmetijskih strojev pri KZ.

Prva praktična naloga tega odbora je ugotoviti, koliko in kakšne vrste strojev in strojne opreme imajo posamezne KZ, koliko teh strojev je last zadrug in koliko last splošnega narodnega premoženja — zlasti pa tudi, kako se ti stroji oskrbujejo, v koliko se izkoriščajo in kako KZ računavajo njihovo uporabo. Zaradi drugih neodločljivih del pa tega pregleda doslej žal ni bilo mogoče izvršiti. Iz slučajnih ugotovitev je lahko napravili zaključek, da se večina odborov KZ za oskrbovanje kmetijskih strojev, ki jih imajo v uporabi, premalo ali pa sploh ne zanima. Kmetijski stroji, ki

stanejo danes težke stotisočake, leže marsikje pod kapom zarjaveli in propadajo — v kolikor so pa še uporabni, jih brez evidence in odškodnine uporablja vsak, kdor jih potrebuje, dokler se ne pokvarijo.

Mnogi odbori naših KZ se ne zavedajo vrednosti kmetijskih strojev, niti ne svoje odgovornosti zanje. Prav na tem področju je nujno potrebno izboljšanje sedanega stanja. Poleg trgovsko-administrativne revizije bi treba vpeljati tudi redne in izredne kmetijsko-strokovne revizije pri KZ, zlasti v pogledu ravnanja s stroji.

Naloga strojno-tehnične službe pri OZZ je na eni strani olajšanje obdelovanja zemlje in oskrbovanje ter spravljanje pridelkov, na drugi strani pa pomoč v borbi proti škodljivcem in boleznim kmetijskih rastlin. Zaradi posebnih prilik pride v našem okraju druga naloga v večji meri v poštev kot prva.

V opravljanju te druge naloge — sodelovanje pri zaščiti rastlin — je strojno-tehnični odbor OZZ doslej storil sledeče:

a) vsem KZ je oskrbel kompletne opreme za osebe tehničnih ekip, skupno 27 oprem, sestojčih iz azbestnih oblek, gumijastih škornjev in rokavic, kapue, ščitnikov in mask. Te opreme so se v letošnji spomladanski škropilni sezoni izkazale kot zelo uporabne. Žal pa na nekatere KZ kljub vsem naročilom premalo pazijo nanje in se bodo kmalu porazgubile;

b) Unimog OZZ z motorno škropilnico je škropil letošnjo pomlad od 9. marca do 3. aprila. Kot že omenjeno v poročilu o delu sadjarskega odbora, je bilo letos poškropljeno veliko sadnega drevja, še več pa bi ga lahko poškropili, če se ne bi pojavljale razne ovire, n. pr. s oferji, z organizacijo škropilnih ekip pri nekaterih KZ itd. Ker

se treba Unimog vključiti tudi v poletno škropiljenje sadovnjakov, zlasti pa za škropiljenje krompirjevih nasadov, bo treba za vsak Unimog sestaviti — tako kažejo dosedanje izkušnje — stalno škropilno ekipo, ki bo šla z Unimogom iz kraja v kraj, medtem ko naj krajevne škropilne ekipe izkoriščajo predvsem domače škropilnice in prašilnice;

c) prav tako nujno je dovolj zgodaj — pred pričetkom pojava koloradarja — pregledati vse škropilnice in prašilnice ter ugotoviti zaloge škropil in prašil pri KZ;

d) čim prej je treba pregledati in spraviti v red tudi stroje za čiščenje žita ter urediti znova žitočistilne postaje;

e) prav tako bo treba organizirati nakup oz. izdelavo razmeram naših hribovitih krajev ustreznih nahrbtnih in prevoznih baterijskih škropilnic, ki jih je mogoče polniti skoraj neomejeno število za vsako motorno škropilnico, ob uporabi posebnega zveznega člena;

f) čim več zadrug v našem okraju naj bi postavilo v svoj program nakup Unimoga, opravljenega zlasti z motorno škropilnico — za KZ Rače in Loko je pa potreben nakup vsaj več vrpežno-prevoznih motornih škropilnic.

Glede strojev za obdelavo zemlje, za oskrbovanje rastlin in spravljanje pridelkov je treba grajati ravnanje nekaterih naših KZ, ki si kupujejo razne stroje ter vlagajo vanje velike denarne vsote, ne da bi se glede uporabnosti teh strojev ali uместnosti ter nakupov prej posvetovale z OZZ. Zato se dogaja, da leže potem taki stroji pri KZ v skladiščih, vanje vložen denar je pa za kmetijstvo brez koristi. V tem pogledu bi moralo biti med našimi KZ in OZZ

razumljivo več sodelovanja; veljalo naj bi pač pravilo, da naj KZ naročajo sama takšne stroje, ki jih zares in nujno potrebujejo in za katere imajo tudi interese za uporabljanje, ki pa so pripravljani tudi plačevati za uporabo primerno odškodnino. Predvsem pa naj naše KZ stroje, ki jih že imajo, dobro oskrbujejo in pravilno izkoriščajo.

OZZ ima pri svojem Unimogu doslej priključno kosilno pripravino in dvobrazdni plug-krajnik. Unimog je zaradi tega razen za škropiljenje članom vseh KZ na razpolago tudi za košnjo in oranje. Treba je pa upoštevati, da je zaradi visoke nakupne cene Unimoga delo s tem strojem precej drago, tako da stane vsaka delovna ura z njim skoraj 1000 dinarjev.

Razen tega so pri KZ skupno tri ali štiri ročno-motorni kosilniki, več vrpežnih kosilnikov, nekaj sejalnikov, razsipovalnikov za gnojila itd. Verjetno se večina teh strojev sploh ne uporablja, deloma zato, ker ne ustrezajo našim prilikam, deloma pa zato, ker naši kmetje-zadrugniki še niso navajeni na uporabo strojev za razna kmetijska dela.

Naloga tehnično-strojnega odbora bo zato v prihodnje tudi praktično predavanje dela s posameznimi kmetijskimi stroji v raznih krajih, ugotavljanje vrst strojev, ki bi bili za naše razmere najbolj pripravi in uместni ter izračunavanje rentabilnosti dela s temi stroji v primeri z ročnim delom. Tudi v ta namen bo treba OZZ preskrbeti sredstva, kot so določena za pospeševanje živinoreje in drugih kmetijskih področij.

Za uspešen razvoj strojno-tehničnega odbora bo OZZ morala prej ali slej nastavitvi posebnega kmetijsko-tehničnega strokovnjaka.

Dolgoletna želja Hrastničanov se bo uresničila

Že dolga leta se je v Hrastnici obravnavalo pereče vprašanje, vprašanje izgradnje novega šolskega poslopja, da bi rešili pomanjkanje učnih prostorov in da bi šolska mladina bila nameščena v prostorih, ki bi tudi v higienskem pogledu ustrezali potrebam sedanosti. Stari šolski zgradbi se namreč zdavnaj ne ustrežata več svojemu namenu, niti po številu prostorov niti po ureditvi, kakršno terja sodobnost.

V sedanjih prostorih, ko se v istih učilnicah učenci izmenjavajo po 3-krat dnevno, ko se v klofeh, kjer je prostora za 2 učenca, stiskajo po 3 in celo 4, ko je zaradi stalne zasedbe celo onemogočeno potrebno zračenje učilnic, je uspešno pouk nemogoč. Temu primerni so seveda tudi učni uspehi, kar je razvidno iz statističnih pregledov preteklih let in se prav zaradi tega čisto obravnava vprašanje, kje leže vzroki teh neuspehov.

Svet za kulturo in prosveto ljudskega odbora mestne občine, ki je posvečal največ pozornosti temu perečemu vprašanju, se je po neuspešnih poskusih, da bi rešil pomanjkanje učnih prostorov s preureditvijo nekaterih temu namenjenih delno primernih zgradb, končno le odločil za gradnjo novega šolskega poslopja, ki bi v celoti ustrezalo sedanjimi in potrebam v bližnji bodočnosti. Izvajanja tega sklepa so se lotili

sedaj z vso odločnostjo, čeprav je bilo premostiti precej težav, predvsem kar se tiče določitve prostora za zagotovitev denarnih sredstev.

Po izvršenih predpripravih so dne 25. maja na zemljišču, izbranim ne daleč od delavske kolonije na Logu, po slovesni otvoritvi, ki ji je prisostvovala številna množica, rudarska godba ter predstavniki ljudskega odbora mestne občine, pričeli z gradbenimi deli, t. j. izkopom temeljev in pripravljanjem gradbenega materiala.

Akoravno so za prvo etapo izgradnje — popolno šolsko poslopje se bo gradilo v treh etapah — na razpolago denarna sredstva, se pojavlja vprašanje delovne sile. Predvideno mora biti zgradba v surovem stanju končana do začetka novega šolskega leta, v celoti pa morajo biti usposobljeni trije učni prostori, v katerih naj bi pričeli s poukom že v jeseni. Da pa bo ta načrt v določenem roku v celoti izveden, je treba, da se čim več pomožnih del, tako kopanje temeljev, naprava in dovoz peska ter ostalega gradbenega materiala opravi s prostovoljno delovno silo. V interesu vseh Hrastničanov je torej, da se v čim večjem številu udeležijo prostovoljnega dela in tako omogočijo izvedbo letošnjega programa gradbenih del, saj bo z novo šolsko zgradbo omogočen redni pouk naših šol-

ski mladini, reprezentativna zgradba kot taka bo pa nosil cel hrastniški dolini, istočasno pa tudi merilo kulturne ravnosti in zavesti Hrastničanov. F. S.

All si že poravnal naročnino za „ZASAVSKI VESTNIK“

Zasavčani - pozor! Velenje vas vabi z 14. junija na otvoritev novozgrajenega kopalnice in restavracije ob Velenjskem jezeru. Ob tej priliki bo tudi zlet kulturnoprosvetnih društev. Na programu je vokalni in instrumentalni koncert ter plavalne in veslaške tekme. »SVOBODA«, VELENJE.

TEDEN MATERE IN OTROKA

Materina oporoka

Skozi še zeleno lipino vejevje je vrglo zlato jesensko sonce prve žarke v ozko okno. Čeprav je bilo okno zaprto in so se za belimi zavesami naslanjali na šipe košate rože, se je vlivala svetloba v tenkih curkih v sobo kot pšenični snop, padala na nizke stene, se zrcalila v ogledalu, pobožala črno ognjišče, drsela preko belih, s cvetkami in zlatimi črtami poslikanih skodelic, vrčev in krožnikov in napolnjevala majhno, a vendar prostorno sobo s svetlo toplino. Svete podobe, ki so visle na stenah nad mizo, so oživele, ožarjene od purpurne svetlobe. Na mizi je v glinastem vrču opojno dehtelo zadnje poletno cvetje.

Samo v materino srce, ki je bilo izčrpano od skrbi in bolečin, ni prodrala nobena svetloba in nobena toplota več. Sonce, ki vse ljubi in vsemu prinaša življenje in veselje, ni našlo tam nobenega prostora.

Ko je stopila majhna deklica iz sosednje hiše z vrčem topli-

ga mleka in s kosom svežega kruha v sobo, je ležala mati v postelji z zaprtimi očmi.

»Teta, malo mleka in kruha sem vam prinesla«, je rekla deklica. Ona pa je ležala, roke sklenjene na prsih, ni odprla oči in ni rekla kot še včeraj: »Hvala, moja deklica! — ampak samo; Mat! naj pride in Kovačev Janez!«. Deklica se je približala, pogledala v rumeni obraz in se prestrašila. Hitro je postavila malico na mizo in stekla iz sobe.

»Teta Katrina umira!« Prišlo so sosedje, prišel je Kovačev Janez in stari Martin. »Kaj si si spet izmislila, Katrina?« se je pošalil stari. Umiranje in smrt nista pomembna zanj niti kaj novega niti kaj groznega, samo tihoposlavljanje od življenjskega trušča, ki je zanj že zdavnaj izgnilo za leti in gorami.

»E, Katrina, taka prijateljica si mi!« je nadaljeval. »Ko si bila še mlada in lepa, se ti je mudilo in nisi počakala, da se

vrnem, z drugim si se poročila. In sedaj? Dovolj si stara, kam hočeš hiteti? Počakaj še malo in pojdeva skupaj!«

Katrina pa je bila že preslaba da bi mu odgovorila. Prevzeta od poslednje slabosti, ki uteči nenadoma vse bolečine in težave, ki je čudovita kot sen, je odprla oči in gledala kot očarana. Zdvajna pozabljeni dogodki in dnevi so odmevali iz daljin, kot en sam poln trenutek je ležala preteklost, vsa dolga, številna leta, blizu in jasno pred njo. Sedanjost pa je izgnila nekeje v praznoti. Obrazi in pogovori, ki so napolnjevali sobo, so se ji zazdeli neznanj in tuji. Nje ni bilo več med njimi.

Ona je bila že tam na sončni ravnini, kjer se prične življenje. Spamo nekaj jo je še držalo tu, samo nekaj je še plamtel v njeni zavesti: njen sin Pavel. Doigo je čakala nanj. Skozi noči in ponizanje je klicalo njeno srce. »Sin, moj sin!« Toda ona ni prišla, ni mogel priti, ni smel priti, ostati je moral med svojimi tovariši, med borci. Skozi vse solze, skozi vse bolečine, polno upanja in ponosa je klicala njeno srce: »Sin, sin...« Prišel bo. Morda je že na poti, hiti po klanecu proti vasi, zdaj,

zdaj bo stopil čez prag in skozi odprta vrata bo zasijalo svobodno nebo. K njeni postelji bo stopil in v njene rake ji bo položil zlato sonce sreče.

»Moj sin!« Vrata pa se niso odprla. Na rumenem Katrininem obrazu so se pokazali majhni biseri potu. Oči so se ji udrele globoko pod čelo, suha in prazna so se odpirala usta. Zene so prižgale svečo. Stari Martin je odložil klobuk, sedel na lesen zaboj in pričel moliti.

»Ne, Martin, je nenadoma kot iz drugega sveta vročično in tiho spregovorila Katrina. »Ne morem več čakati. Prišel bo in stopil v prazno sobo! Jaz pa mu ne bom več podala roke, ne bom mu več pogledala v oči in ne bom mu povedala, kako me je kravala roka sunila v srce. Ne, Martin, ne bom več čakala. On pa bo prišel in povejte mu...«

Kovačev Janez, mlad mož z nenavadno lepim obrazom in svetlimi, valovitimi lasmi, ampak pohabljenec od rojstva z brezmočnimi, tresočimi se nogami, je sedel k njej, se nagnil in vprašal: »Kaj, mati?« »Reci mu, Janez, reci...« Poslušaj, tako: Moj sin...« Njen glas pa je nenadoma

utonil v solzah, ustnice so ji trepetale. Čez nekaj časa je spet spregovorila, tiho in raztrgano. Janez se je nagnil še nižje k njej, gledal v tla in skozi tlišino, ki je kot siv svinec ležala v sobi, se je čulo samo tiho šepetanje slabotnega glasu, ki pa je kot težka pesč udarjalo na srca navzočih.

»Moj sin...« Prišel boš in našel tri lesene križce. Tam za cerkvijo leži tvoj oče, tam leži tvoja sestra in tja grem jaz.

Prišel boš in na steni pod oknom boš videl krvave madeže. Tam je bil umorjen tvoj oče, ker je ljubil svojo hišo, svoja polja in gozdove in ker je tebe poslal k borcem, da bi branil to zemljo. Prišel boš, stal v senci lipe, ki boža s svojo vejo našo strego. Na to vejo je bila obeshena tvoja sestra samo zato, ker je ljubila domovino.

Prišel boš, a prazno in nemo boš našel hišo, v kateri smo te vzgojili k ljubezni in veselju, in grozna osamljenost bo napolnila tvoje srce. Stopil boš k starjablani pri vrtnem plotu, da bi se naslonil nanjo in se razjokal, in videl boš, da nima ne listja ne cvetja. Tja so me privezali z vrvjo, da sem gledala, kako so umorili tvojega očeta in

MOTO-DIRKE BODO V SOBOTO 6. JUNIJA

Zaradi slabega vremena se napovedane moto-dirke, ki bi se morale vršiti v Trbovljah, v nedeljo 31. maja niso vršile in se bodo vršile v soboto 6. junija ob 16. uri popoldne. V nedeljo 31. maja se je vršil samo trening, najboljši čas je dosegel Drago Kovač mlajši. V soboto bo po končanih dirkah prosta zabava pred domom Rudarja.

Pričelo se je s kopanjem temeljev

Dela pri gradnji novega Delavskega doma v Trbovljah kar dobro napredujejo. Pred dnevi so že začeli s kopanjem za temelje. Prostor za kurilnico je tudi že skopan. V zvezi z ureditvijo stavbnega prostora so morali porušiti malo stanovanjsko hišico ob potoku pod stari Delavskim domom — Zdolškovo in Povšetovo hišo pa bodo podrlji, ko bo novi Delavski dom dozidan. Edino v primeru, da bi bila Zdolškova hiša morda zaradi plazovja v nevarnosti, bi jo morali seveda že prej odstraniti.

Doslej so pri sondiranju terena za gradnjo novega Delavskega doma odkopali z velikim bagerjem že preko 7500 kub. metrov zemlje ter je odvozili s tovornimi avtomobili.

Te dni se vrše dela pri nekdanjem raziskovalnem jašku, kjer so pred 61 leti iskali premog. Jašek je imel globino 22 metrov, a na premog tedaj niso našli, ker je verjetno globlje v zemlji. Na tem mestu pride glavni stebel nove stavbe.

Na delo na tem stavbišču prihajajo poleg redno zaposlenih ljudi tudi prostovoljci, ki pomagajo pri kopanju temeljev. Z vzhodnega in zunanega obrata trboveljskega rudnika pa odziv za prostovoljno delo ni nič kaj zadovoljiv, saj je prišlo s prvega obrata na delo komaj četvero ljudi, z drugega pa trije. Neprimerno postrvovalnejši so se pokazali uslužbenci z uprave rudnika, ki so delali na tem stavbišču prejšnji ponedeljek in torek. Prišlo jih je trideset, ki so opravili 120 prostovoljnih ur. Če se bodo vsi delovni kolektivi velikih Trbovelj izkazali pri prostovoljnem delu vsaj toliko, pričeli z uprave rudnika, potem se ni treba bati za izgradnjo te mogočne in ponosne stavbe.

Akoravno dela na tem gradbišču kar dobro potekajo, računajo, da bo zidanje novega Delavskega doma trajalo najmanj tri leta, saj bo to pač najmonumentalnija stavba v Trbovljah in v Zasavju ter med najlepšimi v Sloveniji.

Odlomki iz zgodovine delavskega gibanja v Zagorju

(Kaj pripovedujejo stari rudarji)

Delavstvo rudnika se je začelo množično organizirati v strokovni organizaciji »Unija slovenskih rudarjev«. Leta 1919 so bili že stoočetnostno organizirani. Vsak je moral biti član organizacije, sicer ni dobil zaposlitve. Članarina se je odtegovala od plače.

Delovni ljudje so se začeli življati tudi v delavskem prosvetnem društvu »Svoboda«. Prva kulturna prireditev tega društva je bila leta 1918. Takrat so nastopili s Cankarjevo igro »Kralj na Batajnovi«.

V juliju 1919 je prišlo do tridnevne stavke, ker jugoslovanska vojska ni šla pomagat takratni novoustanovljeni sovjetski madžarski republiki.

V takratni socialnodemokratski stranki je prišlo do idejnega spora. Stari socialni demokrati so zatrjevali, da delavstvo lahko pride do oblasti po poti evolucije, t. j. z razvojem, levica, ki so jo sestavljali mlajši člani stranke, je pa stala na stališču, da se delavstvo lahko polasti oblasti samo z revolucijo. Zaradi tega trenja so voditelji socialnodemokratske stranke z Melhiorjem Cobanom na čelu izključili 74 napredno mislečih članov iz socialnodemokratske stranke. Meseca novembra 1919 so ti izključeni člani ustanovili komunistično stranko. V novoustanovljeno stranko je nato pristopilo skoraj vse članstvo socialnodemokratske stranke, v kateri je ostalo samo deset članov.

Komunistična stranka je ustanovila tedaj tudi komunistično omladino.

Ker pa tudi v sindikatu ni bilo vse v redu, so rudarji ustanovili svojo organizacijo: »Zveza rudarjev Jugoslavije«.

Prvega maja 1920 je bila v Zagorju velika delavska manifestacija, kakršne ni bilo ne prej ne pozneje; in vsakem hribu, kakor tudi z dimnikov bivše zagorske steklarne so plapolale rdeče zastave. Vsi delavski domovi so bili okrašeni z zelenjem, ob cestah je pa bilo polno mlajev in rdečih zastav. Iz Kisovca proti Zagorju se je vil dolg sprovod delavstva, na čelu je pa igrala delavska godba na pihala. Po prvomajskih govorih se je razvilo veliko ljudsko rajanje.

Dne 20. novembra 1920 so bile volitve v ustavodajno skupščino. Zagorjani so volili komunističnega kandidata Mlakarja, ki je bil tudi izvoljen — pri volitvah v občinski odbor, ki so se vršile istočasno, je pa bil izvoljen komunistični župan Kopriva. Od 16 občinskih odborov je bilo 12 komunistov.

Zaradi nizkih plač rudarjev in dragine je strokovna organizacija po nalogu komunistične stranke pokrenila mezno gibanje. Tako je prišlo 17. decembra 1920 do stavke, ki jo je vodil glavni tajnik Janko Pečkovič iz Beograda. V stavki je vodila največja solidarnost in disciplinarnost. Dosežen pa je bil tudi največji uspeh izmed vseh dotrajnih stavk. Rudarji so namreč dobili znatno povišanje plač, draginsko doklado in nabavni znesek 500 kron mesečno. Ta uspeh pa je bil videv le nekaj časa, kajti švicarski standard se je zaradi stalne dvigajoče se dragine vedno bolj slabšal. S poslabšanjem življenjske ravni je pa v večno večji meri rasla komunistična zavest, ki se je odražala v komunistični stranki z delovanjem njene mladine.

Meseca aprila 1921 je izbruhnila velika solidarna stavka z železničarji pod vodstvom Komunistične stranke. Vodstvo stranke je postavilo varnostne straže, hkrati je pa proglasilo komiteje sovjetov s sedežem nad rudniško restavracijo v Zagorju. Ta komitej je vodil vso »fakvo ter zabilen vsi pošto, časopise itd. Vlada je tedaj kot protikutrek poslala v Zagorje srbske vojake; dala je prijeti 14 komunistov, ki so jih odgnali v ljubljanske zapore. Ta splošna stavka se je končala z velikim moralnim uspehom.

ILEGALNO DELOVANJE KOMUNISTIČNE STRANKE PO RAZGLASITVI OBZNAME

Po vidovdanski ustavi je jugoslovanski buržoaziji v parlamentu v Beogradu uspelo, da je razglasila Obznanu proti koruptivnosti ter prodrla z Zakonom o zaščiti države. S tem zakonom so bili razveljavljeni vsi mandati komunističnih poslancev. Prepovedano vse delovanje komunistične stranke, sindikatov in komunistične omladine ter vseh kulturnoprosvetnih društev, ki so bili komunistično usmerjeni.

Ti ukrepi so zelo prizadeli politično življenje v Zagorju. Vlado organi so izgnali župana Koprivo, ki je odšel v Nemčijo, kamor se je tudi umaknil poslanec Mlakar. Preden sta pa ta dva odšla, sta sklicala prvo ilegalno konferenco komunistične

stranke, sindikata in mladine. Ta konferenca je bila pri Ravnikarju na Ciglanci. Na konferenci so sklepali o bodočem ilegalnem delovanju. Po nekaj dneh so imeli drugo konferenco

Društvo »Svoboda«, slikano pred Delavskim domom na Lokah leta 1932

pri Ceglarju na Kukelnovcu. Na konferenci je bil tudi delegat iz Trbovelj Franc Salamon. Razpravljali so o vprašanju, da se komunistična stranka prenese v ilegalno, legalno pa ustanovi Politična stranka delovnega ljudstva, Zveza rudarskih delavcev Slovenije ter delavsko kulturno-izobraževalno društvo »Vesna«. Po tej konferenci sta odšla Mlakar in Kopriva v Nemčijo, komunistična stranka pa v ilegalno delovanje. Sklepe o ustanovitvi zgoraj navedenih legalnih društev se je začel sprovajati v življenju.

Delavci so ustanovili sindikat pod imenom »Zveza rudarskih delavcev« s sedežem v Trbovljah, v Zagorju so pa odprli po-

družnico. Za predsednika so v Zagorju izbrali Martina Repovža, za podpredsednika Karla Ragancina iz Kisovca, za tajnika Zamana, za blagajnika pa Rusa. Ta zveza je takoj prid-

Društvo »Svoboda«, slikano pred Delavskim domom na Lokah leta 1932

bila 80 odst. delavstva iz Zagorja in Kisovca.

Ustanovili so tudi kulturno društvo »Vesna«. To je imelo zelo široko področje delovanja. Imelo je uspehe s pevskim, dramskim in telovadnim odsekom ter godbo. Kulturno delovanje »Vesne« je doseglo tako velik uspeh in množičnost, da je skoraj moralo prenehati delovanje »Sokola« in »Orla«.

»Vesna« se je morala vzdrževati samo s članarino, prireditvami in nabiralnimi akcijami med rudarji. Dosti je pomagal tudi tedanji trgovec Rihard Mihečič, ki je vse kreditiral. Društvo je tako dobro uspevalo, da si je samo kupilo godala, obleke za telovadce (474 krojev), telovadno orodje, prav ta-

ko si je napravilo v koncertni oziroma gledališki dvorani oder.

Društvo je razvilo svojo zastavo, ki je bila ena izmed najlepših v Jugoslaviji; stala je 27.000 kron. Dne 21. junija 1923 je bilo slavnostno razvitje zastave. To je bila ena izmed najlepših prireditev v Zagorju, kjer so nastopili vsi odseki »Vesne«, t. j. telovadci, pevci in godba. Vsa delavska društva Jugoslavije so poslala na to prireditev svoje zastopnike, ki so zabijali zlate žebelje v drog zastave. Zastava se je ohranila skozi ves teror v bivši Jugoslaviji in skozi nasilje švabskih fašistov. Se danes lahko vidimo v drugo te zastave zabite zlate žebelje.

K razvoju »Vesne« so mnogo pripomogli tudi steklarji. Predsednik »Vesne«, Mirko Weinberger, je bil steklar, vodja telovadcev Valentin Flisek, zastavonoša Franc Sitar, vodja dramskega odseka Franc Šober ter Ludovik Fajz, vodja mladine je pa bil Franc Farčnik.

»Vesna« je prirejala svoje izlete v Maribor, Kamnik, Jesenice, v Zalec in Ljubljano. Povsod je imela s svojimi prireditvami in nastopi velik uspeh.

Vse smernice kulturnemu in sindikalnemu delovanju je dajala Komunistična stranka pod okriljem politične stranke »Zveza delovnega ljudstva«. Komunistična stranka je izdajala tudi ilegalni list »Delo«, ki so ga prodajali pod imenom »Hruška«. Zveza delovnega ljudstva je izdajala svoje glasilo »Delavske pravice«. Predsednik takratne Zveze delovnega ljudstva je bil Alojz Hočevar. Ta zveza je vodila vse politično delo kakor tudi volitve v Bratsko skladnico, v II. skupino itd.

Ilegalno politično delo sta vodila Franc Klopčič ml. in Mile Klopčič.

(Nadaljevanje)

V Trbovljah so izvolili rajonske odbore SZDL

V dneih od 26. do 30. maja so v Trbovljah na občnih zborih izvolili rajonske odbore SZDL, in to na območju Zgornjih Trbovelj, v rajonu Dobrne, rajonu Zasavja (Spodnje Trbovlje) in Trbovelj centra. Po vseh rajonih so občni zbori Socialistične zveze dobro izpadli, edino nekoliko nepopolnejše je bilo v rajonu Center, kjer je bila na občnem zboru slabša udeležba.

V rajonu Center je bil občni zbor v četrtek, 28. maja ob 5. uri popoldne v dvorani Delavskega doma. Po izvolitvi delovnega predsedstva je podal poročilo o delu Socialistične zveze tov. Peter Adlešič, ki je poudaril potrebo in umestnost po taki razdelitvi odborov SZDL, kjer pa bo za vsa drobna dela v organizaciji treba postaviti še ulične poverjenike.

Poročilo tov. Adlešiča je obravnavalo delo socialističnih žena, ki so dosegle kaj lepe uspehe, zlasti še pri organizaciji raznih tečajev in predavanj, referent pa je poudaril, da je Socialistična zveza posvečala premajhno pozornost vprašanju mladine. Naglasil je nadalje, da je potrebno, da delavci pokažejo ravno v SZDL večjo in bolj aktivno udeležbo na vseh področjih dela.

V diskusiji, ki se ni razvila v zaželeni smeri, so pa ljudje vendar stavili nekaj dobrih predlogov, ki bodo novemu odboru dosti koristili. Rajon Center sam po sebi je dokaj obsežno področje, saj živi v njem okrog 6400 članov Socialistične zveze. Iz tega razloga so zborovalci predlagali, naj bi bili ulični poverjeniki SZDL vez med rajonskim vodstvom in članstvom. Treba je ustvariti večjo povezavo med rajonskim odborom Socialistične zveze in ostalimi organizacijami in društvi, ki delajo na območju rajona Center.

V razpravi so zborovalci obravnavali vprašanje čuvanja javnih nasadov in zgradb. Govorili so prav tako o potrebi vzgoje mladine ter o nujnosti večje socialistične zavesti članov Socialistične zveze, zlasti kar se tiče pomoči ljudski oblasti in podobno.

Sekretar RKZKS Trbovlje, tov. Dušan Povše, je med drugim poudaril, da je potrebna vse večja budnost članov Socialistične zveze. Nujno je, da se njeno članstvo bolj podrobno poglablja v nove gospodarske probleme. Dejal je, da so naši delovni kolektivi dosegli v upravljanju podjetij lepe uspehe, vendar se tudi med njimi pojavljajo napake. Taka napaka je bilo pač zborovanje, ki se je vršilo pred nedavnim v Delavskem domu, ki ne more biti v čast socialističnim Trbovljam. Vse naše nove gospodarske uredbe moramo ravno člani Socialistične zveze sproti zasledovati, jih proučevati in o njih razmišljati ter seznanjati z njimi najširše delovne množice, ne pa da jih zavajamo, da delajo napake, kot se je to zgodilo pred kratkim v Delavskem domu, kar je inozemska reakcija uporabila za svoje cilje. Vsi smo na tem sestanku grešili, kajti javnost je bila glede delegatov, ki so se mudili pred dnevi v Beogradu, nepravilno obveščena ter navedbe na tem zborovanju niso povsem ustrezale resnici.

Glede uredbe o plačah bi bila pač treba, da bi poklicali na pomoč naše ekonomiste, ki bi to vprašanje delavskim množicam natančneje pojasnili. Sestanek v Delavskem domu bi tedaj potekel in izzvenel vse drugače, kot se je to zgodilo in tudi člani SZDL bi imeli o stvari drugačno sliko, kot so si jo ustvarili dotlej.

V tem pogledu — je dejal tov. Povše — smo vsi grešili. Potrebno je, da vedno in povsod delamo skupno z jasnimi in odločnimi besedami. Zavedati se pač moramo, da bo vse, kar dooločajo naši novi gospodarski ukrepi — v mislih imamo davek na presek plač — končno le v prid nam vsem. Od vseh teh ukrepov, ki so naletehi na nerazumevanje med našimi ljudmi, bo imela korist naša socialistična skupnost, z njo pa seveda tudi vsak naš posameznik. — Ob koncu je tov. Povše še omenil, naj »Zasavski vestnik« v bodoče navede ljudi, če delajo napake, s polnim imenom, ne pa samo z začetnimi črkami imena, s čimer bo tudi naš lokalni tisk pomagal razkrinkavati vse tiste, ki rušijo ugled naše socialistične skupnosti.

Pri volitvah v odbor so navzoči odbrali svoje najboljšie člane. Predlagan je bil odbor SZDL s 15 člani, vendar se je odbor na predlog nekaterih zborovalcev zvišal na 17 članov, tako da bodo sedaj zastopani v njem tudi ljudje iz vrst naših prosvetnih delavcev in naših upokojencev.

Za mestno konferenco Socialistične zveze so navzoči izvolili 90 delegatov.

SAHOVSKA SIMULTANKA V ZAGORJU

Mojster Puc v Zagorju

V okviru festivala »Svoboda« v Zagorju je sahovska sekcija »Svobode Zagorje« priredila simultanko s sahovskim mojstrom Stojanom Pucem. Igrali so na 31 deskah. Igralci so se dobro izkazali in je tov. Puc izgubil partijo s Skrabarjem, remi so pa dosegli Franc Zupan, Leon Bertoncelj in Mirko Lebeničnik. Igro je spremljalo precej ljubiteljev šaha.

V e težave so premagali in so danes med najboljšimi

V velikem šestmesečnem kulturnem tekmovanju društev »Svoboda« našega okraja, ki ga je razpisal Izvršni odbor Ljudske prosvete okraja Trbovlje, je doseglo prvo mesto, prehodni pokal ter denarno nagrado 80.000 din Delavske prosvetno društvo »Svoboda II. Toplice« pri Zagorju.

Delo, ki ga je opravilo to društvo od časa svojega obstoja in v šestmesečnem tekmovanju, je plodno in bogato. Zanimivo je, da pred ustanovitvijo tega društva v Toplicah sploh niso imeli svojega kulturnega društva, marveč so kulturni delavci tega kraja sodelovali v društvu »Vesna«. Meseca julija lanskega leta, tik pred zletom »Svoboda« v Trbovlje, pa je bila sprožena misel, da ustanovijo »Svoboda« tudi v Toplicah. Sklicali so ustanovni občni zbor in si takoj zadali kot osnovne naloge, da pridobe v svoji »Svoboda« kar največ članov Topliški »Svoboda« se je pri družili moški pevski zbor prej nje »Vesne«, pristopila pa je društvo tudi delavska godba na pihala. Društvo se je zavzelo, da utrdi in pomnoži pevski zbor ter zagotovi godbi stalne vaje. Ko se je pričelo šestmesečno tekmovanje, je topliška »Svoboda« štela 180 članov, sedaj pa jih ima že 320.

Društvo si je zadalo med svoje prve naloge, da si uredi svoje društvene prostore, ki jih dotlej ni imelo. Zasile lokalne je ta »Svoboda« dobila v bivši gostilni pri Brvarju, spumno z inventarjem, seveda proti primerni odškodnini.

Moški pevski zbor je štel ob začetku komaj 18 članov, v času tekmovanja pa je društvu uspelo pomnožiti pevske vrste na 40 članov. Med njimi so pritegnili 12 mladincev. Težave so imeli tudi glede pevovodje, ki ne stanuje v Zagorju, in glede klavirja. Pa so tudi to vprašanje srečno rešili.

Kot velik uspeh je šteti, da se je topliški »Svoboda« posredilo ustanoviti tudi ženski pevski zbor. Od prvih 15 članic je zbor narasel na 20 pevk. Moški pevski zbor je v času tekmovanja naštudiral dva samostojna koncerta. Imel je preko 20 pevskih nastopov, med njimi veliko število gostovanj, tako na Bizelskem, v Kotrežu, v Izlakah in Kisovcu, v Čemšenju, na Savi pri Litiji ter v Laškem. Ženski pevski zbor je pa sodeloval prvokrat na proslavi Dneva republike, pozneje na raznih drugih proslavah ter je gostoval skupno z moškim pevskim zborom izven Zagorja. Sporedno z moškim zborom so se te pevke pripravile na samostojni skupni koncert v letošnjem marcu, o čemer smo že pisali.

Veliko pažnjo je pa društvo »Svoboda« v Toplicah polagalo na ideološko politično vzgojo svojega članstva in to s preda-

vanji Ljudske univerze, ki je dosegla velik uspeh, saj je bila ta Ljudska univerza najboljša v Zasavju.

V času od 1. novembra do 29. aprila t. l. je imela Ljudska univerza 15 dobro uspeših predavanj, ki se jih je udeležilo

preko 3000 ljudi. Povprečno je bilo na predavanju okrog 280 poslušalcev. Predavali so domači kulturni delavci ter gostje iz Ljubljane, med njimi Etbih Kristan, Ivan Regent, Tone Seliškar, Jože Zorn, Jelica Vazzas, dr. Hugo Skala in drugi. S težavami so se borili tudi godbeniki, ki so pristopili k »Svobodi« v Toplicah. Bilo je v godbi le 25 članov, v tekmovanju je pa godba pridobila 8 novih članov. Godba ima težkoče z instrumenti, saj so pihala stara že preko 70 let in še se so imeli godbeniki s seboj v narodno-osvobodilni vojni, kjer so razumljivo močno trpela.

Tudi važno vprašanje, kako nuditi našim najmlajšim čim več zabave in veselja, je upravni odbor topliške »Svobode« srečno rešil. Ustanovil je lutkovno gledališče. Člani so lutke izdelali kar sami prostovoljno; nakupili so potrebno blago in še drugo, izdelali kulise ter začeli z delom. Z lutkovno igrico »Rdeča kapa« so nastopili 18-krat. Gledalo jo je preko 2300 otrok. Velikega pomena je seveda, da so se lutkovnih prireditev udeležili poleg otrok tudi stari.

Meseca februarja si je društvo ustanovilo tudi lastno knjižnico. Z akcijo med članstvom so pridobili 150 dobrih slovenskih knjig ter odprli knjižnico, ki posluje vsak teden. V okviru društva pa so si ustanovili nadalje sahovsko sekcijo, ki se stalno veča.

Posebno pozornost je društvo posvetilo našemu tisku. Tako se je mnogo članov naročilo na revijo »Socialistična misel«. Stalnih naročnikov je 25, prav tako pa so se člani v veliki meri naročili tudi na revijo »Naša dobnost«. Prav tako je društvo

meseca februarja ustanovilo pionirski pevski zbor, ki šteje 40 članov ter ima redne pevske vaje dvakrat tedensko in je prvič

nastopil na festivalu, v društvu pa se je nadalje osnoval tudi mladinski pevski zbor, ki ima istotako že preko 40 pevcov.

Kakor vse ostale »Svobode« je tudi topliška »Svoboda« ustanovila svojo dramsko sekcijo. Ta gledališka družina vadi igro »Okence« ter je imela že preko 12 vaj. Odrska sekcija je začela z delom meseca januarja. Nekaj njenih članov je sodelovalo in pomagalo tudi pri »Svobodi« v Zagorju. Društvo »Svoboda-Toplice« se je v času od svoje ustanovitve pa do danes — ka-

kor smo že omenili — povečalo od 180 na 320 članov, kjer je najvažnejše to, da se je njegovo članstvo povežalo v enoten,

Moški pevski zbor Svobode« Toplice

čvrst socialistični kolektiv, čigar člani dobro vedo, kako se mora razvijati socialistična kultura. Ker je topliška »Svoboda« po ocenitvi komisije dosegla med vsemi »Svobodami« našega okraja največ točk, in sicer 46, si je osvojila, kakor smo že navedli v začetku, prvo mesto, prehodni pokal ter denarno darilo 50.000 dinarjev. Uspeh, ki ga je dosegla »Svoboda« v Toplicah v našem šestmesečnem kulturnem tekmovanju, je zasluga celokupnega članstva tega društva.

Zagorski rudarji so razpravljali o davku na plač in fond

Ko je izšla uredba o davku na plače, so na rudniku Zagorje prebrali delovnemu kolektivu uredbu, toda obrazložitev nje je bila površna in je rudarji niso razumeli. Zato so se med kolektivom kaj kmalu pojavile razne negativne ocene tega gospodarskega ukrepa. O tem so razpravljali tudi na razširjeni seji mestnega in rudniškega komiteja ZK in sklenili, da skličejo odprto konferenco vseh osnovnih organizacij ZK na rudniku, da bi na njej razčistili nejasne pojme, ki so jih imeli o uredbi nekateri komunisti in tudi posamezni funkcionarji. Že na sami seji komitejev, ki so se je udeležili tudi sindikalni funkcionarji ter predsednik delavskega sveta in upravnega odbora rudnika, so jasno nakazali hri-nijo, ki jo je treba zavzeti pri izvajanju navedene gospodarske uredbe.

Na odprti konferenci, ki je bila pred dnevi na rudniku, so nato komunistom in nečlanom pojasnili pravi smisel uredbe o davku na plače, obrazložila sta

je tov. Viktor Burkelje in inž. Ivo Pust. Tov. Burkelje je v svojem govoru dejal, da uredbe ne smemo gledati, skozi ozek okvir rudnika ali Zagorja, marveč moramo imeti pred očmi celotno gospodarstvo naše države. Razumeti moramo trenutno težko gospodarsko stanje v državi, ki ga je v glavnem povzročila lanska suša. Davek na plače ne bo preveč prizadel rudarjev, zlasti ne tiste, ki imajo majhen zaslužek, ker ne bo obdavčen. Tisti pa, ki zaslužijo več kot povprečno, obdavčenja tudi ne bodo posebno občutili, ker se bodo plače znižale le za neznatne odstotke. Gre predvsem za to, da uravnotežimo razmerje med plačnim in kupnim fondom v državnem merilu. Izvajanje uredbe bo na ta način tudi vplivalo na znižanje cen predmetov široke potrošnje. Rudarji naj ne popustijo v svojih naporih za doseg večje storilnosti in izboljšanje kakovosti premoga, zlasti pa je treba var-

čevati z materialom in z delovnimi močmi; izboljšati je treba mehanizacijo v rudniku in nakupiti nove mehanizacijske naprave, kar vse bo pripomoglo k večji storilnosti pri pridobivanju in izvozu ter pri separiranju premoga. Le na ta način bo rudnik s svojim proizvodom lahko uspešno konkuriral z drugimi rudniki. Ker se bo dober del dohodkov iz davka na plače lahko uporabil v navedene namene, je jasno, da je v korist rudarjev, da pravilno razumejo uredbu o davku na plače in podprejo ta prepotrben ukrep, ki je v prvi vrsti namenjen okrepitvi našega državnega gospodarstva in izboljšanju življenjske ravni delovnih ljudi.

V živahni diskusiji je bilo med drugim rečeno, da bo treba odpraviti v podjetju »prežitkarje«, t. j. ljudi, ki brez potrebe vlečejo plače, ker malomarno opravljajo službo, ali pa so celo nepotrebni na kakšnem delovnem mestu.

Odloki in navodila Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje

Na podlagi 2. točke čl. 78 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19/52) ter 1., 2., 4. in 5. člena Uredbe o pravicah ljudskih odborov, da lahko predpisujejo takse in prometni davek (Ur. list FLRJ št. 19/53) in 8. člena Temeljnega zakona o prekrških (Ur. list FLRJ št. 46/51) izdaja Ljudski odbor mestne občine v Trbovljah na svoji VI. seji z dne 14. maja 1953 naslednji

ODLOK

o pobiranju posebnih taks in prometnega davka na območju Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje.

1. člen
Na območju Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje se uvedejo in pobirajo posebne takse in prometni davek, kakor je predvideno v določbah tega odloka.

2. člen
Navedene takse in prometni davek so naslednji:

1. za odlobo, s katero se izda obrtno dovoljenje, se na predpisano takso plača še 50%;

2. za vse odlobo o prekrških, ki jih izda v postopku pristojni sodnik za prekrške, se plača do višine kazni v znesku 1000 din taksa 100 din, do višine kazni od 1000 do 2000 din pa taksa 200 din;

3. za glasbo v javnih lokalih se plača taksa 500 din;

4. za posest psov, starih nad 6 mesecev, se plača za lovske pse in pse čuvaje letno 300 din, za luksuzne pse pa letno 1000 dinarjev;

5. za veselice se plača za vsak posamezni družabni večer 1000 do 1500 din — za zaključen družabni večer se plača 3000 din, za odprto veselico pa 5000 din;

6. za prekoračenje obratovalnega časa ob priliki raznih veselice in gostinskih podjetjih in podobno se plača za prvo prekoračenje 500 din, za drugo prekoračenje 750 din, za vsako nadaljnje prekoračenje pa 1000 dinarjev;

7. za podaljšanje obratovalnega časa v gostinskih podjetjih in podobnih lokalih, n. pr. ob priliki raznih veselice, se plača za vsak posamezni primer 500 din;

8. za konjsko vprego prevoznikov se plača letno za vsakega konja 5000 din;

9. od vsake kino vstopnice se plača prometni davek v znesku 2% od vrednosti vstopnice;

10. 100-odstotno zvišano najemnine plača hišni lastnik od vsakega neizrabljenega stanovanjskega prostora, ki ga komisija spozna za neizrabljenega ozir. neizkoriščenega;

11. v vseh neizrabljenih, neizkoriščenih stanovanjskih stavbah, v katerih komisija spozna za primerno, da bi se lahko uredilo še eno stanovanje ozir. pri vseh nedozidanih stavbah, kjer hišni lastnik iz kakršnega koli razloga po svoji krivdi neče dograditi še enega stanovanja, se plača za tako stanovanje, ki bi se lahko napravilo, 100% zvišana najemnine;

12. od potrošnje alkoholnih pijač v gostinskih podjetjih in obratih se plača ozir. pobira prometni davek v znesku 5% od prodajne cene;

13. za registracijo vsakega osebnega avtomobila se plača letna taksa v znesku 10.000 din, od tovornega avtomobila od 0,5 do 1,5 tone 15.000 din, od tovornega avtomobila 1,5 do 3 tone 20.000 din, od tovornega avtomobila nad 3 tone pa 25.000 dinarjev;

14. za registracijo motornih koles od vsakega motornega kolesa do 250 kub. cm letno 1000 din, od motornega kolesa nad 250 kub. cm pa 1500 din;

15. za vsak prenos nepremičnin, t. j. od nakupa in prodaje, se uvede prometni davek v znesku 10% od vrednosti nepremičnine; prometnega davka v tej točki so oproščeni delavci in uslužbeni;

16. od posameznega avtomatnega biljarda v javnih lokalih se plača prometni davek letno 5000 din.

3. člen
Izjemne oprostitve dovoljuje Tajništvo sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve.

4. člen
Denarna sredstva, ki se bodo pridobila na podlagi tega odloka, se bodo uporabljala za gradnjo Dečjega doma v Trbovljah.

5. člen
Za prekršek se kaznuje z denarno kaznijo do 2000 din pri zadevi oseba ki pravočasno ne plača predvidene takse ali prometnega davka iz 2. člena tega odloka.

Upravno kazenski postopek vodi na prvi stopnji pristojni sodnik za prekrške.

Zoper prvostopno odlobo je dopustna pritožba na državni sekretariat na notranje zadeve LRS, čigar odločba je dokončna.

6. člen

Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave v Uradnem listu Ljudske republike Slovenije.

Predsednik:
ALOJZ DULAR

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE TRBOVLJE

Na podlagi 2. točke čl. 78 Zakona o ljudskih odborih mest in mestnih občin (Ur. list LRS št. 19/52), 1. čl. Uredbe o delitvi sklada za vzdrževanje hiš (Ur. list FLRJ št. 12/53) ter 8. čl. Temeljnega zakona o prekrških (Ur. list FLRJ št. 46/51) izdaja Ljudski odbor mestne občine v Trbovljah na svoji VI. seji z dne 14. maja 1953

ODLOK

o delitvi sredstev sklada za vzdrževanje hiš in o postopku za črpanje in uporabo teh sredstev.

1. člen
Na območju Ljudskega odbora mestne občine v Trbovljah se delijo in uporabljajo plačani prispevki sklada za vzdrževanje hiš samo po predpisih tega odloka.

2. člen
Od sredstev, plačanih v sklad za vzdrževanje hiš, ki ga plačujejo hišni lastniki, morejo uporabiti hišni lastniki do višine 70% vplačanih zneskov za kritje popravil svojih hiš, 30% vseh plačanih sredstev v sklad za vzdrževanje hiš pa uporabi Ljudski odbor mestne občine Trbovlje za vzdrževanje in graditev stanovanjskih hiš na svojem območju.

3. člen
Del sredstev sklada za vzdrževanje hiš, določen za neposredno vzdrževanje zgradb, od katerih so bili plačani prispevki, se sme uporabiti le za večja popravila in obnovitvena dela, ki so nujno potrebna, da se prepreči nadaljnje propadanje stanovanjskega fonda, ne pa za kritje izdatkov, ki veljajo kot redni vzdrževalni stroški.

Za večja popravila in obnovitvena dela je šteti zlasti naslednje:

1. zidarska dela: obnovev stropov, fasad, nosilcev, izolacije tal, preklad, poprava greznice, kanalizacija, obnovev ograd, popravila balkonov, popravila in obnovev dimnikov in obnovev streh;

2. mizarska dela: obnovev oken ter vrat;

3. tesarska dela: naprava pódov, obnovev stropov, ostrešja, naprava drvarnic v hiši ter naprava lesenih balkonov;

4. kleparska dela: obnovev žlebov, odtočnih cevi, obrobne pločevine, pločevine ob kapu in prekritje streh;

5. krovoska dela: prekritje oz. obnovev krovov;

6. pleskarska in slikarska dela: pleskanje oken v fasadi, vrat, balkonskih ograd, slikanje stopnišč, vež in hodnikov;

7. ključavničarska dela: obnovev raznih mrež na stavbi, popravila in obnovev balkonskih ograd, železnih rolet, vrat in ograd;

8. steklarska dela: zasteklitev streh ali svetlobnih dvorišč;

9. pečarska dela: novi štedilniki, nove peči;

10. vse inštalacijske naprave v zidu.

Med redne hišne vzdrževalne stroške, ki jih ni dopustno plačevati v breme sklada za vzdrževanje hiš, sodijo zlasti stroški za dimnikarska dela, elektriko, za vse vrste drobnih obrtniških del, za plače in nagrade hišnikom, upraviteljem, snalžilkam, za zavarovanje premije in izdatki za pisarniške potrebščine.

4. člen
Črpanje razpoložljivih sredstev sklada za vzdrževanje hiš je dopustno tudi, če se nakupi material, potreben za izvršitev večjih popravil, kakor: opoka, zelezo, les, cement in podobno. V takih primerih so upravitelci dolžni se posebej obrazložiti stanje v hiši ter opisati pomen nakupa za predvidena večja popravila.

Pristojni organ Ljudskega odbora mestne občine nadzoruje, da li se material pozneje pravilno uporablja.

5. člen
Lastniki, njih pooblaščenca in upravitelji zgradb, ki izpolnjujejo pogoje iz 3. in 4. člena tega odloka, so upravičeni zahtevati od tajništva sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve tukajšnjega Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje, da se jim iz plačanega in raz-

položljivega dela sklada za vzdrževanje hiš poravnajo računi za izvršena večja popravila in obnovitvena dela kakor tudi za izvršene dobave materiala.

Izvirnim računom je treba obvezno priložiti podatke o času izvršitve večjih popravil, o dobavi materiala, o vsoti vseh plačanih prispevkov v sklad za vzdrževanje hiše, ter dodati še natančne naslove in poštev prihajajoče zgradbe, njenega lastnika ali upravitelja ter upnika, kateremu se bo izplačala zahtevana vsota.

6. člen
S posebnim dovoljenjem Tajništva sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve pri Ljudskem odboru mestne občine Trbovlje smejo državni organi, ki upravljajo stanovanjske in poslovne prostore, zadrage in družbene organizacije, ki upravljajo lastne stavbe, plačevati pa za vse hiše prispevek le v skupnem znesku in vodijo sami evidenco o predpisu in vplačilu prispevkov za posamezne hiše v določenih rokih, odvesti brez poprejšnje potrditve računov ves razpoložljivi del prispevka za vzdrževanje hiše na svoj tekoči račun.

Pristojni organ Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje mora naknadno pregledati porabo teh sredstev v semem računovodstvu državnega organa, upravitelja hiše, zadrage ali družbene organizacije.

7. člen
Lastnikom zgradb, ki so od 1. januarja 1953 dalje zaradi obnovev velikih popravil in usposabljanja stanovanjskih in poslovnih prostorov najeli pri državnem kreditnem podjetju posojilo ter ga odplačujejo v dogovorjenih obrokih, sme Tajništvo sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve pri Ljudskem odboru mestne občine v Trbovljah po primerni povprečni utemeljitvi dovoliti, da se del vplačanih prispevkov iz sklada za vzdrževanje hiš porabi za kritje zapadlih anuitet.

8. člen
Z denarno kaznijo do 2000 din se kaznuje za prekršek oseba, ki sprejeta sredstva ne uporabi za odobrena dela in v namene, določene s tem odlokom.

9. člen
Ta odlok stopi v veljavo z dnem objave v Uradnem listu Ljudske republike Slovenije.

Predsednik:
ALOJZ DULAR

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE TRBOVLJE

NAVODILA

za črpanje sredstev iz sklada za vzdrževanje hiš

Odlok o delitvi sredstev sklada in o postopku za črpanje in uporabo teh sredstev je bil sprejet na zadnji VI. seji Ljudskega odbora mestne občine Trbovlje dne 14. maja 1953.

V smislu določil odloka smejo hišni lastniki 70% v sklad vplačanih sredstev porabiti za večja popravila in obnovitvena dela hiše, za katero so bili prispevki plačani.

Kot večja popravila in obnovitvena dela se šteje naslednje:

1. zidarska dela: obnovev stropov, fasad, nosilcev, izolacija tal, preklad, poprava greznice, kanalizacije, obnovev ograd, popravila in obnovev dimnikov, popravila balkonov in obnovev streh;

2. mizarska dela: obnovev oken in vrat;

3. tesarska dela: naprava pódov, obnovev stropov, ostrešja, naprava drvarnic v hiši ter naprava lesenih balkonov;

4. kleparska dela: obnovev žlebov, odtočnih cevi, obrobne pločevine, pločevine ob kapu in prekritje streh;

5. krovoska dela: prekritje oz. obnovev krovov;

6. pleskarska in slikarska dela: pleskanje oken v fasadi, vrat, balkonskih ograd, slikanje stopnišč, vež in hodnikov;

7. ključavničarska dela: obnovev raznih mrež na stavbi, popravila in obnovev balkonskih ograd, železnih rolet, vrat in ograd;

8. steklarska dela: zasteklitev streh in svetlobnih dvorišč;

9. pečarska dela: novi štedilniki, nove peči;

Hišni lastnik ali upravitelj stavbe predloži račun za izvršena popravila upravi sklada pri Tajništvu sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve ter je potrebno izvirnim računom obvezno priložiti poročilo o času izvršitve velikih popravil, o dobavi materiala, o vsoti plačanih prispevkov za sklad (s potrdili ozir. odrezki), natančen naslov zgradbe in njenega lastnika odnosno upravitelja, kateremu se bo izplačala zahtevana vsota.

Ko sprejme uprava sklada račun o izvršenih popravilih, se lahko odredi komisijski ogled izvršenih popravil s strani uprave sklada.

Iz sredstev sklada se smejo kriti računi za popravila, izvršena od dneva dalje, ko stopi odločba v veljavo.

Tajništvo sveta za gospodarstvo in komunalne zadeve pri Ljudskem odboru mestne občine Trbovlje sme na osnovi prošnje dovoliti lastnikom zgradb, ki so do 1. januarja 1953 dalje imeli posojilo pri državnem kreditnem zavodu zaradi velikih popravil za obnovev, ki ga vračajo v dogo-

vorjenih obrokih, da razpoložljivi del plačanega prispevka uporabijo za kritje zapadlih anuitet.

Odlok predvideva kazen do 2000 din za prekrške proti tistim hišnim lastnikom, ki sprejeta sredstva ne uporabijo za odobrena dela in v namene, določene v tem odloku.

Črpanje sredstev sklada se bo dovoljevalo samo tistim lastnikom zgradb, ki so v redu odvajali del najemnine v sklad. V smislu navodil k uredbi o zvišanju najemnine za stanovanjske in poslovne prostore mora najemodajalec plačati v sklad za vzdrževanje:

1. za stanovanjske prostore
a) celotni zvišani znesek, to je 50% celotne najemnine;
b) če pa je najemnina določena s prosto pogodbo, mora plačati v sklad 50% celotne najemnine;

2. za poslovne prostore mora najemodajalec plačati v sklad zgoraj omenjeni prispevek, kakor za stanovanjske prostore — v kolikor je pa dogovorjena višina najemnine s prosto pogodbo,

mora plačati najemodajalec poleg dosedanjega prispevka tudi vso razliko najemnine.

Prispevek se plačuje redno mesečno in sicer najkasneje do 15. v mesecu. Lastniki zgradb, ki ne plačujejo v celoti prispevka, morajo plačati 12% zamudnih obresti.

Prispevek v sklad so dolžni plačati hišni lastniki in najemodajalci, ne pa najemniki.

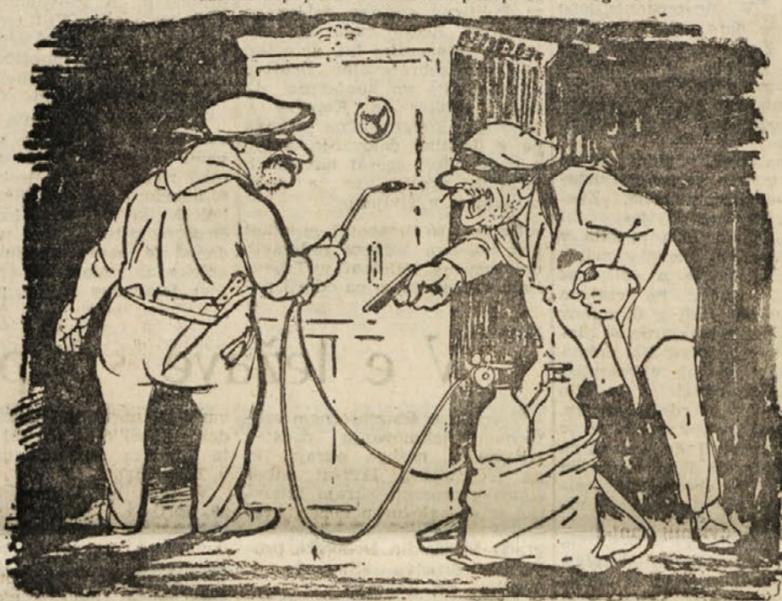
Hišni lastniki so dolžni plačati celotni prispevek brez kakršnih koli odbitkov. V primeru, da najemnik ne plača, se hišnemu lastniku dovoli odlog plačila prispevka, če predloži dokaz, da je za plačilo najemnine vložena tožba pri pristojnem sodišču. Če pa je bil prispevek naknadno plačan, je dolžan plačati zamudne obresti. Ta prispevek se pa odpiše samo v primeru, če se najemnina ni mogla sodno izterjati.

Prispevki v sklad za vzdrževanje hiš se plačujejo na poseben tekoči račun pri podružnici NB v Trbovljah.

(Iz pisarne tajništva LO MO Trbovlje).

Vsega obsojanja vredno, toda...

Gospodarski kriminal se vedno bolj širi, toda pravni pravijo, da je kaznovanje zaradi nepopolnih zakonskih predpisov nemogoče.

— Ti, kaj pa, če naju dobijo?
— Ah, kaj, izgovoriva se, da je gospodarski kriminal! Potem naju bodo sicer moralno obsodili, toda sedeti nama ne bo treba!

Naloga in cilj Rdečega križa je pomagati sočloveku!

Na obnem zboru Okrajnega odbora Rdečega križa v Trbovljah, ki se je vršil pred nedavnim, je po izvolitvi delovnega predsedstva in opravljenih ostalih formalnostih podal poročilo predsednik OORK tov. Ernest Goršek. Za njim je poročal referent RK tov. D. Hvala, podpredsednik RK tov. dr. Kramberger, referent za zdravstveno prosveto tov. Herman Pečnik, tajništvo in blagajništvo poročilo je podala tov. Pavla Razboršek, za protituberkulozno sekcijo pa referent tov. Teo Kus.

Iz teh poročil je bilo razvidno celotno delovanje OORK Trbovlje. Podpredsednik dr. Kramberger je med ostalim omenil, da je nujno potrebno tesnejše sodelovanje Rdečega križa z zdravstveno službo. Pri higienički zaščiti na naši je pa treba več samoiniciative. V referatu tov. Pečnika je poudarjeno, da je treba široko zajeti delo v ljudskih množicah, namreč v vseh naših množičnih organizacijah in društvih.

Ena izmed najboljših je bila preteklo leto protituberkulozna sekcija, vendar je želeli več sodelovanja s Planinskim društvom in mestno občino Zagorje. Se nadalje naj bi se prirejalo podobne kino predstave s potujočim kinom, poleg katerih naj se organizirajo zdravstvene predavanja. Predlaga se čiščenje in beljenje stanovanj, zlasti tam, kjer so stanovalci zdravstveno ogroženi. Dvigne naj se nadalje dejavnost protituberkulozne sekcije v Hrastniku. Tukaj je najbolj nevarno področje, zato je treba v tem kraju več budnosti.

Bogato in plodno je bilo delo podmladka RK; svoje zadovoljstvo nad tem delom je izrekel zastopnik GO RKS v diskusiji je predsednik OORK poudaril dolžnosti aktivistov RK: popravila dela zdravstvenih delavcev na področju higijene itd. ter pobiranje nalezljivih bolezni s pravilnim opozarjanjem. Potrebno je, da v našem okraju postavimo Vzgojni dom za mladi.

Ob zaključku je govoril še zastopnik Glavnega odbora RK Slovenije; ta je dejal, da je

vloga in vsebina RK pomagati sočloveku, kar je ena izmed najlepših človekovih dolžnosti. Povaljal je delo podmladkarev RK. Med ostalim je omenil, da je potrebna poglobitev vsebine dela, širjenje zdravstvenih prosvet ter socialna pomoč. Delo je treba organizacijsko pravilno usmerjati. Dejansko stanje na terenu naj se odraža v ustreznih organizacijskih oblikah. Društveno dejavnost je treba poglobljati in jo ponesti v najširšo javnost. Članstvo naj samo razmišlja o svojem delu in nalogah ter o organizacijski utrditvi. Zastopnik GO RKS je dejal, da so razne pomanjkljivosti, na katere se danes čestokrat naletimo, dediščina preteklosti. Naša dolžnost je, da jih odpravimo ter delamo prav tako vsi tudi za našo neodvisnost in mir v svetu. — Če pride morda do vojne, je naša dolžnost, da nudiemo potrebno prvo pomoč. Naše sedanje delo je pa preprečevanje nezgod ter moralna in politična pomoč naši ljudski oblasti. Potrebna je globlja povezava z našimi organizacijami in oblastjo, ki jo je treba utrditi. Pravilno in pravočasno signaliziranje vseh nepravilno-

sti na terenu bomo pozdravili. Nujno je intenzivno in samoiniciativno delo naših širokih ljudskih množic. Govornik je pozdravil delo iz lastne pobude protituberkulozne sekcije v hrastniški steklarni, ki je ob sodelovanju sindikata organizirala pomoč zdravstveno ogroženi mladini v steklarni (ki dobi dnevno za malico obrok mleka).

Na koncu je ta referent izrekel zahvalo RK in LO MO Trbovlje ter RK LO MO Zagorje, ki so s sodelovanjem SZDL, sindikata ter ljudsko oblastjo in še drugimi uspešno izvedli akcijo za prostovoljno oddajo krvi v Zagorju in Trbovljah. Za to daje GORK posebne pismene pohvale RK Trbovlje in RK Zagorje. V imenu RK Trbovlje se je zahvalil tov. Gullati, za RK Zagorje pa tov. Sefer.

Občni zbor je pokazal, da je bilo delo OORK Trbovlje v preteklem letu plodno — po smernicah pa, ki jih je nakazal vsem predstavnikom GO RKS, naj humano dejavnost RK še poglobimo ter jo poneseemo v najširše ljudske množice. Zato na delo — za svobodo in neodvisnost naših narodov ter za mir v svetu!
N. N.

KOTIČEK za gospodinje

Znojenje je pogost pojav v poletnih dneh, toda znojenje pri zmerni temperaturi ali celo pozimi je pa znamenje nekega obolenja v organizmu. Vzroki so različni: povečanje števila znojnih žlez, naglo izločevanje znojna, nervoja, ali pa tudi slaba prebava itd.

Znojenje se najpogosteje pojavlja na rokah ali nogah, ki postanejo vlažne in hladne. Posebno neprijetno je, če sežemo v roko ter občutimo vlažno in hladno roko.

Protli temu neprijetnemu pojavu poskusite tole: vsako jutro in zvečer držite roke in noge menjalno v topli in hladni vodi, tako da končate s hladno. V topli vodi vlijte nekoliko kapljic formalina. Vsak

dan obujte čiste nogavice, ki jih znotraj posujete s praškom proti znojenju. Ako imate več parov čevljev, jih menjajte vsak dan, tiste pa, ki ste jih sezuli, dobro prezračite za naslednji dan.

Obvestilo

Delavski svet in upravni odbor strojne tovarne »Miha Marinko« v Trbovljah obveščata vse organizacije, društva itd. da ne bosta reševala nobenih preženj za denarno pomoč, ker ni v ta namen predvidenih nobenih finančnih sredstev.

UO in DS strojne tovarne »Miha Marinko« Trbovlje

Novice iz Litije in okolice

„Svoboda“ se že pi pravlja na novo g edal ško sezono

Ob ustanovitvi delavskega kulturno prosvetnega društva »Svoboda« je obstajalo v Litiji Dramatično društvo, ki je nastalo po reorganizaciji SKUD Tone Premk — Bine. Ob ustanovitvi »Svobode« je Dramatično društvo korporativno vstopilo v »Svobodo«. Delovna sezona v letu 1952/53 pa je bila razmeroma kratka in piča. Da bi začeli z delom v novi prihodnji sezoni že takoj v začetku, je sklical upravni odbor litijske »Svobode« vse aktivne člane dramskega odseka in nekaj organizacijskih praktikov na sestanek. Zbor prijateljev gledališkega uestvovanja se je vršil v zbornici Sindikata doma na Stavbah, vodil ga je pa predsednik »Svobode«, tov. Lojze Dobrovoljc. Na sestanku so pregledali dosedanje delo in razčlenili dosedanje napake, ki so ovirale napredek te sekcije. Nato so si zborovalci izbrali novo vodstvo dramskega krožka, ki so ga poverili preizkušnemu organizatorju in navdušenemu igralcu tov. Marjanu Oblaku. Zatem so se dočeli tudi delovni program. V prihodnji delovni sezoni bodo naši igralci nastupili na izmed Cankarjevih del (Hlapce), eno izmed Kretfovih množičnih dram (Veliko puntarjio ali pa Celjske grofe), Rošove »Mokrodolce«, »Ogenj in pepel«, Mire Pucove ter še kako veseloigro. Litijski dramski odsek, »Svobode« si je osvojil za načelo, da bo igral le kvalitetno dobra dela z vzgoino vsebino in v skladu z ideologijo »Svobode«. Dramski oder naj bo vzgojna ustanova našega ljudstva! Zato bo pred vsako izvedbo posameznega dela eden od članov litijskega proforskoga zbora uvedel delo s prikazom pisatelja in okolja, v katerem se delo odigrava, zato da bi imeli poslušalci čim več od podanega gledališkega dela. Konferenca je ob zaključku nakazala še druge smernice za novo sezono; predvsem so naglasili potrebo, da pristopi v odsek čim več mlajših igralcev iz vrst delovnih ljudi. Za njih kulturni dvig bodo uvedli posebne bralne vaje z vsemi potrebnimi režiserskimi napotki, s tem bodo olajšali uestvovanje vsem novincem. Da bi dvignili zanimanje za gledališko umetnost, bo »Svoboda« v novi sezoni pri-

redila nekaj skupnih ogledov dobrih gledaliških del na ljubljanskih odrih, v Litijo pa bodo povabilj več odrov, ker so v Litiji gostovanja priljubljena. Z delom za novo sezono bodo začeli že v juniju. Dolžnost vseh, ki jih veseli gledališko delo je, da se priglasijo v dramski odsek »Svobode«.

Prijavite se za naročnike „Zasavskega vestnika“!

Naš tednik je napredaj tudi pri vratarjih litijske predilnice. V teku dosedanjega izhajanja se je list pri delavcih precej priljubil, saj jih za nizko ceno informira o dogodkih v našem okolju. Zdej je za list že takšno zanimanje, da zmanjka vratarjem tudi do 50 izvodov tedensko. Zato so začeli predilniški vratarji z akcijo za nabiranje stalnih naročnikov na Zasavski vestnik. Vabimo vse prijatelje »Zasavskega vestnika«, da se priglasijo za stalne naročnike našega tednika. Mesečna naročna velja le 25 din. Priglasjenja sprejemajo vratarji litijske predilnice, list pa dobivajo stalno naročniki po pošti. Naročnino sprejema iz ljubeznivosti blagajnik litijske podružnice Narodne banke tov. Marjan Oblak, pri njem se lahko priglasijo tudi novi naročniki iz Litije in okolice.

Jerebova „O kresu“ na koncertu v Črnučah

V nedeljo 24. maja je bila v proslavo rojstnega dne maršala Tita velika pevska manifestacija v Črnučah pri Ljubljani. Festival gimnazijskih pevskih zborov je priredil okrajni odbor Ljudske prosvete, na množičnem koncertu je pa sodelovalo dvanajst pionirskih zborov z gimnazij okraja Ljubljana okolica, med drugimi tudi gimna-

zijska pevska zbora iz Gabrovice nad Litijo in Litije. Gabrovcane je vodila profesorica Anica Volkarjeva, litijski gimnazijci so pa nastopili pod vodstvom Verena Korošca. Med drugim so mladi Litijčani izvajali tudi Jerebovo skladbo »O kresu«, ki je bila med najboljšimi točkami bogatega programa.

Mladi pevci so se borili za prehodni pokal okrajnega odbora SZDL, ki ga je letos dobil gimnazijski pevski zbor iz Borovnice.

Ob smrti predilničarja Vidica

42-letni predilniški podmojster Jože Vidic je trpel v zadnjih letih na želodcu, kar ga je v trenutku duševnega razkroja poglano v prostovoljno smrt. Skočil je v bližini litijskega kolodvora pod vlak, ki mu je zdrobil lobanjo, da je bil pri priči mrtev.

Truplo Jožeta Vidica so pokopali na litijemem pokopališču ob navzočnosti mnogih pogrebcev in godbe na pihala, pevci pa so mu zapeli v slovo nekaj žalostink. Pokojnik je bil član litijske »Lipe«, bil pa je marljiv tudi v sindikalni organizaciji. V času, ko so bile še težave s preskrbo kuriva, je vodil Vidic odsek za preskrbo in tedaj se je mnogo žrtvoval, da je pripomogel svojim tovarišem do kuriva, ki so ga sekali s prostovoljnimi delom po naših gozdovih. Pokojniku bodi ohranjen prijateljski spomin!

Pionirski dan na Kumu

V ponedeljek 25. maja, na rojstni dan maršala Tita, so pohodili zasavski pionirski odredi na Kum, kjer so pod vodstvom svojih učiteljev preživeli prav lep dan na dolenskem očaku Triglavu. Na takih izletih mladina spoznava lepote našega Zasavja in se tako veča krog prijateljev našega planinstva. Mladina je odposlala z najvišjega zasavskega vrha maršalu Titu pozdravno čestitko. Gotovo pohvale vreden domislek!

Prizor iz filma »Hudičeva lju-bezen«

Mehiški film: „LA MALQUERIDA“

Vdova Raimunda s posestva Soto se je poročila z vročokrvnim Estebanom. Nova družina pa ni bila srečna. Raimundina hčerka Acacia je dorasla v lepo žensko, ki je smrtno sovražila svojega očima. Med materjo in hčerko se je vnela nevarna in tragična borba dveh žena

za istega moža. Esteban je ljubil Acacio, in to celo tako, da je Eusebia Faustina, ki se je hotel poročiti z njo, ponoči ustrelil. Norbertu, njenemu fantu, je pa tudi že prej zagrozil s smrtjo. Če bo hotel Acacio. Oblast je iskala morilca, po krčmah in po cestah pa so peli zasmehljive popevke o zli ljubezni na posestvu Soto. Raimunda je z grozo odkrila vročo ljubezen med svojim možem in hčerko. Esteban se je nekaj časa skrivaj preganjalec, ko je pa sprevidel, da je pred ženo razkrita njegova ljubezen do pastorkice Acacie, je šel nasproti Eusebi-jevim in obležal mrtev pod kroglamj maščevalcev.

Angleški film „Begunec“

Po svoji koncepciji nam je film kar najbolj tuj, toda slavna imena igralcev in režiserja nam ga pripravljajo. James Mason v vlogi irskega revolucionarja je dosegel v filmu »Begunec« svoj največji svetovni uspeh. Po dal je tragično usodo človeka, ki je na svetu samo trpel, ki ni bil noben revolucionar, ki si zaradi svojega religioznega nazora ni mogel priboriti življenja. To nikakor ni zgodba spopada med zakonom in ilegalo, marveč povest o konfliktih v srch ljudi, ki so naleteli na preganjanega ubežnika in begunca. John je bežal pred sa-

mim seboj in pred policijo. Kot šef irske ilegale je bil ranjen pri nekem spopadu na banko. Njegovi prijatelji so se izmaknili policiji, Johnny MacQueen je pa taval od človeka do človeka, dokler ga ni rešila krogla bega pred resničnim svetom v namišljeno onostranstvo. Ljudje so ga reševali pred policijo, toda vsak s svojega gledišča: Dennis, njegov tovariš, ker je bil član tajne organizacije; dve meščanski ženi, ker se jima je smilil; kočijaž, ki ga je nevede peljal na varno, je bil indiferent; Shell ga je hotel rešiti zaradi osebne koristi, da bi zaslužil; oče Tom ga rešuje za posmrtnost; vseeno če begunca dobi policija, samo da bi ga prej še spovedal in obhajal; slikar Lukey išče v agoniji ranjenega begunca izraz svoje umetnosti. Samo Johnnyjeva zaročenka Kathleen ga je reševala v imenu ljubezni, v imenu človečanske ideje, toda bila je prepozna. »Policija« jo je prehitela. Ni ga mogla vtihotapiti več na pripravljeno ladjo, Johnny je bil mrtev, toda samo njen!

Kino »Svoboda-center« v Trbovljah

(Delavski dom) bo igral prihodnje dni mehiški film „La Malquerida“ (Hudičeva dekle) Razpored predstav bo razviden z lepakov. Kino »Svoboda« v Trbovljah II. bo imel na sporedu od 5. do 8. junija angleški film „Begunec“ Razpored predstav bo razviden z lepakov.

KOTICEK ZA PIONIRJE

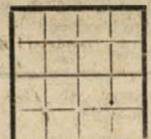
Tudi pionirji smo sodelovali pri Titovi štafeti

Planinsko društvo »Kum« v Trbovljah ima poleg svojih odraslih članov tudi lepo število pionirjev-planincev. Pri teh prednjačita po zaslugi tov. učitelja Kramarja zlasti osnovna šola v Trbovljah 2 in pa osnovna šola v Dobovcu. Kot običajno vsa leta po vojni je Planinsko društvo »Kum« tudi letos ponosilo svoje čestitke in pozdrave našemu ljubljensmu maršalu za njegov rojstni dan. Pri štafeti, ki je nesla z najvišjega vrha v Zasavju, s Kuma (1219 m), svoje pozdrave v dolino ter jih v Trbovljah pred spomenikom na Trgu revolucije slavnostno predala glavni štafeti, je sodelovalo tudi 88 pionirjev-planincev. Vsak od njih je hotel biti nosilec štafetne palice, vsak je hotel vsaj nekaj metrov ponesti pozdrave našemu dragemu maršalu. Proga s Kuma do Dobovca, ki je skoraj 6 km dolga in teče po kamenitem gozdnem svetu, je bila pretečena v 9 minutah. Do Dobovca so sodelovali poleg vodstva štafete tudi pionirji in pionirke dobovske šole, in sicer 73 po številu. Od tu naprej so pa bili vključeni v štafeto pionirji (dečki in deklice) osnov-

ne šole iz Trbovelj 2 ter planinci in smučarji. Na Dobovcu se je planinski štafeti pridružila tudi gasilska štafeta, v dolini pa še druge štafete, n. pr. elektrarne, cementarne itd., medtem ko je planinska štafeta vodila. Po končani štafeti so se zbrali vsi pionirji v šoli na Dobovcu, kjer jim je upraviteljica šole tov. Trovtovska razložila pomen te štafete, nato so pa bili vsi pogoščeni z malinovcem in mrzlim prigrizkom. To je malčke tako navdušilo, da so šli ta dan kot največji praznik. Za to pogostitev otrok je izposloval tov. Borštner pri gospodarskem svetu mestne občine Trbovlje poseben znesek, za kar se mu pionirji in pionirke obeh šol najtopleje zahvaljujejo. Na Trgu revolucije je ob navzočnosti tajnice planinskega društva, tov. Marice Miklavčičeve in tajnika gradbenega odseka za kočjo na Kumu, tov. Ulriha, predal najmlajši pionir-planinec Gusti Kostjansk štafetno palico, ki je potem nadaljevala svojo pot dalje do končnega cilja.

PIONIRSKA NAGRADNA KRIŽANKA

Pionir Franc Repovž iz Trbovelj, Partizanska cesta 24, nam je poslal sledečo križanko. Rešite jo!

Crke: AAA, K, NN, P, SSS, TTTT, UU.

Vodoravno in navpično: 1. slovenski praznik; 2. del glave; 3. poklic, stanje, položaj; 4. moderno orožje v vojni. Rešitve nam pošljite do sobote, 6. junija opoldne. Izrečani bo dobil od uredništva našega lista lepo knjižno darilo.

Marička Znidaršič:

PIONIRKI V SPOMINSKI KNJIGO

Bodi trdna, kot so trdne naše gore, glej, prav nihče ukioniti jih ne more.

Bodi močna, kot je močna kraška burja, z dvignjeno glavo korakaj skoz neurja.

Bodi uporna, kot so uporne naše skale, glej nikoli, pred nikomur niso pale.

Bodi dobra, kot je dobra naša zemlja, misel nanjo naj povsod, povsod le spremilja.

OBJAVE

PREKLIC
Preključim očitke proti Berti Medvešek, Trbovlje. — Rems Ivan.

OBVESTILO
Vse interesente za žagovino na rudniški žagi obveščamo, da je uprava trboveljskega rudnika znižala ceno žagovine za 50%. Znižana cena velja do 30. septembra t. l. — Uprava rudnika Trbovlje-Hrastnik.

Zatiranje koloradskega hrošča v Zagorju

Čeprav so lani na področju mestne občine Zagorje izvedli vse potrebne ukrepe za zatiranje koloradskega hrošča, se je ta letos pojav še v večjem obsegu. Doslej so našli nad 200 hroščev in mnogo ličink. Vaški vodje, ki so postavljeni za pregled krompirišč in za zatiranje hrošča, so ugotovili, da kmetje letos krbno pregledujejo svoja krompirišča, medtem ko se vrtničkarji ne zanimajo mnogo za ugonabljanje tega škodljivca. Predvideni so množični pregledi krompirjevih nasadov, ki jih organizirajo po iniciativi ljudskega odbora množične organizacije, podjetja in ustanove. Skrajni čas je, da se za zatiranje koloradskega hrošča zavzame vse prebivalstvo in da pri tem tudi pomaga, sicer ne bomo imeli krompirja ali bo pa pridelek majhen, cene pa visoke.

Enajst let pozneje

»Ne utegnem,« mu je odgovoril Niko.
»Oh, kaj, ne utegnem! Meni se zdj strošno, kako se oba brata zakopavata v delo. To ni za Sielijo. Tu mora biti človek malo len. Včeraj sem videl vašega brata. Spet hoče na Etno.«
»Kam hoče?«
»Na Etno se namerava spet odpraviti. Srečala sva se v ulici Bicocca, v klubu. Bil je tamkaj z nekim gospodom in oba sta se zanimala za vreme v bližnjih dneh. Govorila sta o potrebni opravi za ta gorski vzpon. Kakor sem slišal, sta v Nicolosi že najela vodnika. Govorila sta tudi o mulah.«
»Nimam pojma o vseh teh pripravah.«
»Gre baje za neko manjšo družbo. Kakor rečeno, ime je s seboj nekega gospoda. Mislim, da je Nemeč. Slišal sem govoriti tudi o nekah damah.«
»Niko je nagubal čelo.«
»Vaš brat je vendar ljubeznivec žensk. Večkrat sem ga za to zavidal.«
»Ta reč ima tudi svojo slabo stran. Za to ga ne bi nikoli zavidal.«

Stefano se je nasmejal in pil svoj aperitif.
»Sonce je pripekalo na tla Via Etna. Bil je žgoč popoldan. Zenske, ki so hodile mimo, so bile pisano oblečene in prav tako pisano nalepetičene. Ljudje so se zabavali glasno in živahno, koraki so bili prožni in polni temperamenta. Katanija, oh, Katanija, Sicilija!
»Niko se je naenkrat spomnil, da je v Nemčiji sedaj jesen. Odpadajoče listje. Cisto natanke je videl pred očmi padajoče listje. Rjavo in rdeče. Cele gore rjave in rdečega listja. ki je zašumelo, če si se ga dotaknil z ного.
»Izpil je kozarec sode s pelinkovcem, ki mu jo je prinesel natakar.«
»Odiči moram. Imam nek sestanek.«
»Z roko je iskal po žepu denar. »Cameriere, il conto!« je zaklical.
»Plačilni natakar je s poklonom vtaknil liro v žep.«
»Pridite spet kmalu v klub,« ga je vabil Stefano. Prav prijetno je sedaj tamkaj.«

»Kakor hitro bom spet utegnili,« mu je odgovoril Niko. V mislih je še vedno videl padajoče listje.
Deset minut pozneje je v telefonski celici poštnega urada že vrtel ploščo s številkami. R-r-r-klík, je delalo v aparatu. Se enkrat in še enkrat. Ni vedel, če je Jörn v Borgo di Catania. Poskusil je torej.
»Laboratorij Vopeli,« se je oglašil nek ženski glas. Fiametta.
»Rad bi govoril s signorom Vopelijem, mojim bratom.«
»Trenutek, prosim.«
»Nato Jörnovo glas, glasen, ne posebno prijazen, nekoliko kljubovalen kot vedno, kadar je z njim govoril.
»Kaj je torej?«
»Dober dan, Jörn.«
»Da, dober dan. Kaj je torej?«
»Slišal sem, da se odpravljate na Etno.«
»Tako, tako. To si torej slišal. In kdo ti je pravil?«
»Stefano in kluba Alipo mi je pripovedoval.«
»No, prav zanimivo. Natančno še ne morem reči.«
»S kom pa hočeš na Etno?«
»Oh, nekaj znanec želi videti sončni vzhod.«
»Potem pa me lahko vzamete s seboj.«
»Cemu le? Saj si bil že gori.«
»Toda mika me, da bi spet

šel. V družbi seveda. Doslej sem bil vedno sam.«
»Saj še niti ne vem, če bo sploh kaj s to stvarjo. Lahko se spremeni vreme. In potem ne bo nič iz vsega.«
»Kdaj pa mislite iti?«
»Teža še ne vem natančno.«
Niko je čutil prav dobro, da Jörn laže. »Bilo bi pa vendar ljubeznivo od tebe, če bi me prepeljal po telefonu. Res bi šel rad zraven.«
»No, prav. Kadar bo čas, te bom že obvestil,« mu je Jörn obljubil nevoljno.
»Na svidenjel!«
»Na svidenjel!«
Jörn je odložil slušalko. Niko je še nekaj časa postal v telefonski celici. Strmel je v steno. Jörn ni bil nikoli posebno prijazen z njim. Bil je preutrujen od dela. Nekoč sta bratovsko nagnjenje, ki sta ga oba občutila, srmežljivo skrivala za kratkimi, trdimi vprašanji in odgovori. Sedaj pa se je pojavil med njima nek popolnoma nov, doslej nepoznan ton. Bila sta ljubosumna drug na drugega. To je bilo in nič drugega! Niko je potegnil ramena kvišku; bilo mu je, kakor da bi ga za trenutek zazeblo.
Niko je spet vzel v roko slušalko. Poklical je penzion »Paradiso dell' Etna«. Vprašal je po Margheriti. Ko je zaslišal v te-

lefonski školjki njen plašen glas, jo je pobral, kdaj bodo odčinili na Etno. Dejal ji je, da nekje slišal, da bosta gospodična pl. Dyckenhof in Jörn Vopeli ter... »Ali boste šli tudi vi zraven?«
»Oh, kaj še,« mu je odgovorila. »Jaz sploh ne utegnem. Zame je to sploh prenaporno. Greste vi zraven?«
»Seveda! Samo pozabil sem vprašati brata, kdaj bo odhod.«
»Jutri popoldne ob treh.«
»Prav lepa hvala, Margherita!«
»Prosila ga je še, naj bo previden in naj na vse dobro pazi. Sicer pa pozna Etno in njene nevarnosti. Nato je Niko spet odložil slušalko.
Torej jutri popoldne žel in Jörn mu je dejal, da še ne ve natančno. Suho se je zasmel predse.
Naslednji dan sta prišla v vežo vile Marzianis dva človeka natančno ob določeni uri. Obata sta bila dobro opravljena za odhod v planine, z okovanimi čevlji in nahrbtniki. Jörn in Fiametta.
Fiametta ni bila posebno navdušena za to potovanje v hribe, toda Jörn ji je kar na kratko zapovedal: »Potrebujem nekoga, ki se bo brigal za gospoda Hasso!ta.« Tako ji je naročil. »Vi ga boste zabavali. On

zna nekoliko italijansko, vi pa nemško.«
Nekaj minut za Jörnom in Fiametto je prispel tudi Niko. Tudi on je bil dobro opravljen za hojo v hribe. Bil je dobre volje. »Evo me!« je rekel. Toda njegova dobra volja je bila le navidezna. Bila je samo maska za njegovo pravo razpoloženje. Fiametta je imela neko temno slutnjo. Čutila je, da se bliža neka nevarnost, ni pa seveda vedela, kakšna. Jörn je pozdravil Nika strupeno: »Glej, glej, kdo bi si mislil! Tudi ti! Cudovito!«
Hassolt je bil medtem še v svoji sobi, kjer se je pridno pripravil na odhod v planine. Skrbno si je česal lase. Tudi on je bil dobre volje. Zadnje dni se mu je le posrečilo govoriti z Jörnom Vopelijem glede Frica. Jörn je izgledal čeli stvari nenaklonjen. Pod določeni pogojji bi bil pripravljen prepustiti prodajo svojega novega eksploziva, sva kolikor gre za območje južne Nemčije, Hassoltovemu prijatelju Fricu. Spomnil se je še korespondence, ki jo je imel doslej v tej zadevi s Fricom. Obljubil mu je, da bo celo stvar še enkrat premislil. Hassolt je bil trdno prepričan, da se mu bo posrečilo dobiti od Jörna Vopelija končno javno privoljenje, in to kaj kmalu.

NEDELJSKI SPORT v Zasavju

Branik—Rudar 2:1 (1:0)

Lepa kombinacijska igra, kakršne pri Braniku že dolgo nismo videli, je v začetku sicer navdušila gledalce, toda pred nasprotnikovimi vrati dogodki niso potekali tako, kot bi želeli. V sredi igrišča je šla žoga sicer lepo z noge na nogo, v odločilnih trenutkih pa ni bilo strelca, ki bi znal kombinacije efektivno zaključiti. Branik je imel v tej tekmi najmanj tri četrtine igre v svojih rokah, kljub temu pa je bil na koncu vesel, da je rešil obe točki z minimalnim rezultatom. Ko so namreč sredi drugega polčasa iz nenadnega prodora gostje po Kralju dosegli zaradi grobe napake domače obrambe častni gol, so se nekoliko bolj razgibali in še večkrat ogrožali Grizolda. Pri Braniku je bil posebno postrtovalen in uspešen Saho, medtem ko je imel Plaznik, ki je zastreljal 11-metrovo, zelo slab dan. Po dveh mesecih odmora je Gajšek v obrambi zadovoljil. Gola za Branik sta dal Najberg in Čučko. Sodič je zelo dobro Varaždinac iz Zagreba, ki pa ni imel težke naloge, ker je bila igra obojestransko fair.

ZELEZNICAR (Gorica) PROLETAREC 4:3 (1:1)

Zagorje, 31. maja. — Danes je bila pred 300 gledalci odigrana nogometna tekma zahodne skupine med Zelezničarjem (Gorica) in domačim Proletarcem. Zmagali so gostje s 4:3 (1:1). Domačini so imeli ob koncu priložnost izenačiti in celo zmagati, vendar so preveč oklevali pred nasprotnikovimi vrati. Tekmo je dobro sodil Logar. S tem so Zagorjani zamudili zadnjo priložnost, da ostanejo v slovenski republiški ligi.

Lipovšek

Košarkarji Rudarja so zaslužili zmago

SLAVIJA (Lj)—RUDAR 44:44 (17:17)

V prvenstveni košarkarski tekmi sta se srečali v soboto na igrišču pri OLO Trbovlje košarkarski moštvi Slavije iz Ljubljane in Rudarja. Po zelo zanimivi in napeti igri, v kateri bi moral zmagati Trboveljčani, je ostal rezultat nerešen 44:44. Igra se je namreč igrala tri minute dalj, kot bi se morala ter bi bil pravi rezultat 42:38. Odločitev o tem bo še prinesla tehnična komisija pri KZS.

V predtekmi so juniorji Rudarja izgubili proti mladincem Slavije s 40:31 (19:14). Sobotna tekma je pokazala, kako zelo je potrebna stoparica za merjenje časa. Vsekakor bi bilo potrebno, da si Rudar preskrbi čimprej vsaj eno.

Tekme za pokal maršala Tita

RUDAR II—LITIJA 7:1 (3:0)

V finalni tekmi za pokal maršala Tita v okviru centra Zasavje, je moštvo Rudarja II premagalo v visokim rezultatom Litijo, ki je prejšnje nedelje porazila v Litiji Retje. Moštvo Rudarja je zmagalo z 7:1. Gosje so dosegli časten gol iz enajstmetrovke.

ZANIMIVOSTI

VTISI BRITANSKEGA UCITELJA S POTOVANJA PO JUGOSLAVIJI

Blagajnik britanske zveze učitelj in ravnatelj neke londonske šole, C. E. Caton, ki se je nedavno vrnil s 14-dnevnega obiska v Jugoslaviji, je pohvalil »vljudnost, odkritosrčnost in odločnost jugoslovanskih narodov«.

Po svoji vrnitvi v Veliko Britanijo je dopisniku agencije »London Press Service« izjavil: »To, kar sem videl v Jugoslaviji, je name napravilo zelo močnega vtis. Jugoslovani so stori- li vse, kar je bilo v njihovih močih, da smo videli vse to, kar smo hoteli, in to brez vsakih omejitev. Obiskali smo številne jugoslovanske učitelje na njihovih domovih, kjer smo naleteli na isto vljudnost in spoštovanje ter neomajno odločnost, kar je značilno za splošno držanje ju-«

goslovanskih narodov. Na teh obiskih sem se prepričal, da si vsi jugoslovanski narodi želijo tesnega prijateljstva z Veliko Britanijo«.

ZDRAVLJENJE S KNJIGAMI

Glavni propagator zdravljenja s knjigo ali tako imenovane biblioterapije je bil zdravnik De Vega. Biblioterapija je nekakšna duševna nega bolnikov, ki naj bi dopolnila običajno zdravljenje. Nekaj bolnikov, ki ga je izr- pala tropična mrzlica, je ob prebiranju knjige »Osvajanje Severnega tečaja« čutil pravo zimo. Berilo je treba izbrati po značaju bolezni ter bolnikovi starosti in poklicu. Seveda te metode ne moremo uporabiti pri vsaki bolezni.

KONČNI RAZLOG

Neka vzodnonemška učiteljica, ki je pred kratkim zbežala na Zahod, je pojasnila dopisniku

Ali veste, kje je Dobrna?

Dobrna je rudarsko naselje, ki je nastajalo s trboveljskim rudnikom in se je v povojnih letih neverjetno povečalo in razširilo. Tam, kjer so včasih nasipali na rudniškem dnevnem kopu odkopano zemljo, so z leti zasadili akacije, da ne bi nasipala počasi spolzela v trboveljsko dolino, je nastalo celo naselje majhnih endružinskih hišic, ličnih škatic — ena poleg druge. Dobrčani imajo kar precejšen kos poti v revirski center. Zaradi te dolge poti so bili odmaknjeni od kulturnega življenja v trboveljski dolini. Pa so se zavzeli, da bo tudi pri njih drugače, da si bodo sami

ustvarili svoje lastno kulturno središče, kjer se bodo izobraževali, delali, se kulturno izživljali in zabavali.

Danes imajo tamkaj svoje društvo »Svoboda«, ki je krepko zaoralo ledino in dela na kulturnem področju, ima več sekcij — ena izmed najbolj živahnih in delavnih pa je igral-ska sekcija.

V zadnjem času so imeli tukaj dve gledališki predstavi in sicer socialno dramo »Korenovi«, za njo pa komedijo »Pahljača«.

Celo iz centra so prišli gledalci in odhajali kar vidno zadovoljni; dolga pot na Dobrno ni bila zaman. »Korenove« je spisal član »Svobode«, na Dobrni, tov. Karel Gorjup. V njih je pokazal eno izmed mnogih naprednih delavskih družin, ki se bori v kapitalizmu za svoje go- lo življenje, ob njej pa vso zla- ganost kapitalistov, ki si v svo- jem preobljju sami uničujejo življenje.

Res je, da so malenkosti, ki jih bodo še izgladili. Saj igrajo pač po večini tovariši; in tovarišice, ki si nikoli niso mislili, da bi sploh znali nastopati na odru. Toda — proti pričakovanju so se dobro odrezali. Kuli- se, scena — vse je zamisel pi- satelja. Tudi režiral je sam. Vse so izdelali in napravili v svo- jem prostem času ali pa celo ponoči. Nič ne bil nikoli utrujen, če je bilo treba popri- jeti za delo v »Svobodi«.

Prav ganljivo je bilo sedeti med najožjimi sorodniki; igral- cev in prisluškovati njihovemu pogovoru. Tu je žena pripove- dovala, kako je morala dopol- dne pustiti vse delo in možu igrati statista, na katerem se je mož učil svoje vloge. Pravi- la je, kolikokrat jo je ustrelil, preden je bil sam s seboj zado- voljen. Kostumi, ki so si jih izposodili v Ljubljani, so še pripomogli k zmagi; svilolasi očka je občudoval svojo hčer- ko, kako brezhibno se poziba- va v dolgi valjuči obleki, ki je vendar ni navajena.

Med odmori je spet član nji- hovega orkestra zaigral na har-

Gledališče »Svoboda-center« v Trbovljah

bo uprizorilo v četrtek, dne 4. junija, ob pol 8. uri zve- čer v dvorani Delavskega do- ma J. B. Priesteya, igro v 3. dejanjih (repriza)

INŠPEKTOR NA OBISKU

Predprodaja vstopnic v Mestni knjižarni v Trbovljah.

moniko, ki so jo dobili pred tremi leti za nagrado za svoje delo.

Ko smo odhajali domov, pre- senečeni nad toliko postrtoval- nostjo in voljo, je bil mrak kot pozimi. Prav radi smo obljubi- li, da pridemo tudi prihodno nedeljo, saj je Dobrna res lep izletniški kotiček, kajti če bodo Svobodaši uresničili vse svoje načrte, sem prepričan, da bo ta kraj kmalu zelo priljubljena iz- letniška točka.

Naslednjo nedeljo so pa dali »Pahljača« na čast gostu Ljud- ske prosvete, tovarišici D. Mu- sarjevi, ki je prišla, da bi vide- la, kako bo uspelo delo, ki ga ni upalo sprejeti nobeno diletan- sko gledališče v svoji reperto- ar. Pripomogla jim je do kostu- mov in lasulj — sceno so pa spet napravili kar sami; priz- nati jim moram, da z zavida- nja vredno, spretno roko.

To pot se Dobrčani niso m- ogli načuditi, da se znajo njihovi sosedje, bratje, sestre, očetje, možje in žene tako lepo po gro- fovski nositi. Saj se »Pahljača« godi v času, ko plemstvo propa- da in si mlada buržoazija utira pot navzgor.

Kar dobro se je odrezal pred- sednik »Svobode«, kot grof, ki ima svoje čudaške navade in ga vse zasmehuje. Njegova že- na je bila odlično in silno er- getično kmečko dekle. Tudi tr- govka Suzana je bila tako pre- finjena, da si to kar občutili. Seveda so bile tudi tokrat ma- lenkostne pomanjkljivosti, ki jih bodo sčasoma popravili. To- da prav vsi igralci so se izred- no dobro živeli v svoje vloge in jih zaigrali res življenjsko in sproščeno. Tov. Musarjeva kar verjeti ni mogla, da je re- žiser rudar. Čeprav veruje v možnosti našega delavca, se je vendar čudila nad tako zm- ožnostjo in elanom.

»Korenovi« so le del njihove- ga življenja, toda »Pahljača« je zanje svet, ki ga niso vajeni in vendar so mu bili kos.

Od srca sem se nasmejala, ko mi je pravila neka žena: »Pomislite, še moj mož je popol- noma znorel; pri svojih 43 letih je šel na oder. Le kaj mu je padlo v glavo? In kako pridno je danes pomival oder, da jebi- lo vse v redu.«

Vsi smo ji zatrjevali, da ravn- o to kaže, s kakšno nezmljivi- vo voljo so se vsi Dobrčani vključili v delo »Svobode«; in da mora taka volja zmagati. Saj je to res nezmljiva volja; dan na dan trdo delo v jami ali kje drugje, potem pa vaja za vajo, pozno v noč, ponoči delaj sceno, spiš komaj tri do štiri ure, treba je zamenjati šiht, da ne izostaneš od vaje itd., itd.

Kdor pa vidj njihovo veselje, njihovo voljo, ta ve, da bo »Svo- boda« na Dobrni kmalu med najboljšimi in bi to tudi lahko dokazala, če bi imela priložnost. To priložnost je pa precej težko dobiti. Ne zaupajo ji in ni sme- la sodelovati na festivalu v Za- gorju. Kdor pozna njihovo de- lo, ta se mora takemu sklepu začuditi in začuditi tudi temu, da »Svoboda« Dobrna ne dobi podpore kot ostale »Svobode«. Ali je res manj vredna, ker je tako visoko iz centra?

Vem, da se Dobrčani ne usta- šijo ne boga ne vraga in zato bodo prej ali slej zmagali in vsem dokazali, kaj znajo. S svojima igrama nameravajo go- stovati in upam, da bodo tudi »v dolini« pokazali ostalim Tr- boveljčanom, kaj že znajo in kako so že napredovali.

Branka

Se o otvoritvi moderne ambulante v Spodnjem Hrastniku

K članku »Nova moderna am- bulanta v Hrastniku« v 21. šte- vilki našega lista pripominjamo resnici na ljubo, da ključev nove ambulante ob njeni otvoritvi ni izročil tovarišič dr. Kirnovi tov. dr. Kramberger, pač pa tov. Mirko Grešak, ki ima naj- večje zasluge za otvoritev te moderne ambulante, kar po tej poti popravljamo. — Uredni- štvu.

Opozorilo

Lovska družina Trbovlje bo meseca junija v svojem lovišču, ki se nahaja na območju občine Trbovlje, polagala zastrupljena kurja jajca v svrhu zastruplje- vanja vran in šoj.

Opozarjamo vse prebivalstvo, posebno pa mladino, naj pušča zastrupljena jajca na mestu, kjer se nahajajo, in naj jih ne razbija ali kako poškoduje. Za- strupljena jajca so smrtnone- varna. Jajca bodo zaznamovana z mrtvaško glavo in napisom »zastrupljeno«. — Lovska dru- žina Trbovlje.

RAZGLAS

Izgubil sem meško ročno oro na poti iz Bevskega do Petel- nove vasi. Prosim najditelja, da jo proti nagradi odda v gasil- skem domu na Vodah.

IZPRED SODIŠČA

Z VILAMI GA JE PRETEPEL

Pred sodiščem v Trbovljah se je zagovarjal Janez Brlec iz Srednje vasi, okraj Ljubljana- okolica, ker je v januarju leto- snjega leta precej poškodoval Ivana Brleca z vilami. Obtoženi je namreč dal svoje posestvo v zakup Ivanu Brlecu, ki je poro- čen z njegovo sestro, vendar sta se oba sprla, nakar je prišlo do pretepa, v katerem je obtoženec Ivana Brleca tako pretepel z vilami, da se je slednji onesves- til.

Obtoženec se je na sodišču zagovarjal, češ da ga je Ivan Brlec izžival in ga zmerjal kot tatu — sodišče je pa dognalo, da je obtoženec kriv kazenskega dejanja huđe telesne poškod- be ter ga obsodilo na šest me- secev zapora.

MILIČNIKE JE ŽALIL

Sodišče je obsodilo tudi Jer- neja Borštnarja iz St. Petra št. 35, ker je meseca marca t. l. na cesti od St. Petra proti Loki pri Zidanem mostu v gostilni žalil dva miličnika, ki sta mu zaradi pomanjkljivo opremljenega kola- sa kot službujoča organa NM izrekla denarno kazen.

Imenovani je priznal, da je oba miličnika žalil, da pa je to dejanje storil, ker je preveč pil. Miličnika sta potrdila, da je bil obtoženec nekoliko vinjen, ven- dar pa je bil v takem stanju, da se je lahko dobro zavedal, kaj dela.

Sodišče je obtoženca kazno- valo za 1000 din in na plačilo stroškov kazenskega postopanja. Ta kazen, ki sicer ni stroga, naj bo opomin vsem tistim, ki pro- j raznim organom oblasti po- stopajo ne samo nevljudno, marveč tudi precej prostaško.

KLOBASE JE KRADLA

Pred sodiščem se je zagovar- jala nadalje Marija Erčul, stan- ujoča na Ojstrem št. 8, ker je 29. marca t. l. vzela na škodo Mestnega trg. podjetja v poslo- valnici pri Dežmanu 2 kg kranj- skih klobas v vrednosti 700 din, ki jih je nato na dvorišču skri- la. — Na sodnijski obravnavi se je obtoženka zagovarjala, češ da je imela premajhno plačo in da se je njo le težko preživlja- la. Klobase je hotela odnesti do- mov, vendar pa do tega ni pri- šlo, ker so zaborj, v katerega je skrila klobase, odnesli k potoku. Tako so šele otroci opazili, da je v zaboji vrečka s klobasami, ki so si jih otroci lepo prijatelj- sko razdelili. — Sodišče je ob- toženko obsodilo na 1000 din kazni. Pri izreku kazni je sodišče upoštevalo okolnost, da je ob- toženka še mlada in da je de- janje verjetno storila v lahko- miselnosti.

V TOČILNICI SI JE PRISVO- JILA DENAR

Zaradi tatvine se je zagovar- jala pred sodiščem tudi Helena Vene iz Trbovlj, Lok št. 5, ker je meseca januarja letošnjega leta vzela iz predala točilne mize v gostinskem obratu Suš- niku Trbovljah 5600 din, nato v februarju spet 1000 din, dne

17. marca pa že kar 15.600 din.

Tudi ta obtoženka je svoje de- janje priznala, vendar je rekla, da je 17. marca t. l. vzela iz mi- ze 10.060 din, ne pa 15.600 din. Pripravljena je bila škodo pov- rnititi ter je 2.000 din res že vrnila. — Priča A. Grebenc pa je nasprotno potrdila, da je ob- toženka v tretje vzela iz predala toliko denarja, kot navaja ob- tožnica, saj je to ugotovila pri evidenci. Tudi ostale priče so potrdile, da je obtoženka res iz- vršila te tatvine, zaradi česar jo je sodišče obsodilo na 7 mese- cev zapora. Poleg tega bo mo- rala plačati Mestnemu gostin- skemu podjetju v Trbovljah od- škodnino v znesku 19.200 din, Alojziji Pivec pa še 1000 din. — Sodišče je izreklo to ostro kazen zaradi tega, ker je prišlo do pre- pričanja, da samo z ostrimi kaznimi lahko zatremo čedalje bolj pogoste tatvine, ki se po- javljajo v naših gostinskih podjetjih.

POCENI SI JE PRESKRBEL SERVIS

Zaradi tatvine je bil prav ta- ko obsojen Mehmed Hromalič iz Hrastnika, ker je lansko leto vzel v steklarni v Hrastniku, kjer je bil zaposlen, na škodo podjetja servis za žganje z 12 kozarčki. To je storil z name- nom, da je želel imeti doma tak servis, ni pa imel denarja, da bi si ga kupil. Priča Ifet Han- džič je potrdil, da je obtoženec izvršil to tatvino, saj mu je ta ponudil servis v nakup oziroma za poravnavo dolga pri njemu v znesku 1000 din. — Sodišče je tega obtoženca obsodilo na 4000 din denarne kazni, ki jo je mo- ral plačati v treh mesecih, ali pa bo odsedel 20 dni zapora. Steklarni mora obtoženec pov- rnititi storjeno škodo.

URADNE ŠTEVILKE JE RADIRAL

Pred sodiščem se je zagovar- jal istotako Ludvik Linčič iz Jelovega št. 22, ker je v urad- nem potrdilu za otroški dodatek izradiral dve številki, ki sta oz- načevali višino dohodnine in davčno osnovo, na novo pa je vpisal manjše številke, tako da je davčno osnovo od 53.000 din znižal na 18.000 din, višino do- hodnine pa od 3.551 na 1.551 din. Poleg tega je imenovani predložil rudniku v Trbovljah, kjer je bil v službi, te popravl- ljene listine, s čimer je podjetje spravil v zмотo, da mu je le- tošnje izplačevalo 18.000 din otro- škega dodatka, do katerih pa ne bi bil upravičen, če bi predlo- žil izvirno potrdilo.

Obtoženec je dejanje priznal, zagovarjal se je pa s tem, da je peč storil to zaradi tega, da bi njegov otroci prišli do dodatka za otroke in bili tako čim boljše preskrbljeni. Dejanje je obzelo- val in navedel, da je že pet- intrideset let rudar in da je to napravil zato, ker je hotel dobro otrokom; bil je že kazno- van, saj je bil odpuščen iz služ- be in je sedaj brez dela. — So- dišče ga je zaradi ponarejanja

listin in goljufije kaznovalo na tri in pol meseca zapora, poleg tega pa bo moral povrniti Okrajnemu zavodu za soc. za- varovanje 15.000 din, ki jih je neupravičeno prejel.

TESNA ZMAGA ODREDA NAD PROLETARJEM 3:2 (2:0)

Odredu je končno uspelo pre- magati moštvo iz Osijeka, ki mu je lani preprečil vstop v zvezno ligo. Odred je v začetku zaigral zelo dobro, pozneje pa vedno bolj popuščal. Po njego- vem vodstvu 3:0 so se gostje šele dobro razživeli in bo skor- raj rezultat izenačili.

PODJETJE

„ELEKTRO — MARIBOR OKOLICA“

obvešča vsa industrijska podjetja ter vse svoje odje- malce, da je ustanovilo v obratu Radvanje-Maribor

REMONTO DELAVNICO

ZA POPRAVILA VSEH VRST

ELEKTROMOTORJEV
TRANSFORMATORJEV
ELEKTROSTEVCEV
IN INSTRUMENTOV

Prevzema tudi vse vrste trafo- in dinamooli
v čiščenje z modernimi čistilnimi napravami!

Cene zelo ugodne! Kvaliteta zajamčena!

REMONTE DELAVNICE MARIBOR - RADVANJE

Engelsova ul. 82 — Telefon 31-86